

**Ara Toca
Lleida,
Pirineu
i Aran**

Comissió 1
Ponència Política

PSC/♥

11è Congrés
Lleida, 29 de juny del 2024

**PARTIT DELS SOCIALISTES DE LES COMARQUES
DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN**

UN PARTIT PREPARAT PER GOVERNAR CATALUNYA

COMISSIÓ NÚM. 1. PONÈNCIA POLÍTICA

1. SOM LLIBERTAT, JUSTÍCIA I SOLIDARITAT	1
2. SOM EL PARTIT QUE MÉS VETLLA PER LES POLÍTIQUES DE BENESTAR DE LES PERSONES A LES NOSTRES TERRES. ESTEM ORGULLOSOS DEL NOSTRE TERRITORI I DE REPRESENTAR-LO EN EL SI DEL PSC I A TOTES LES INSTITUCIONS	2
3. SOM A LES COMARQUES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN UN PARTIT FORT. VOLEM CONTINUAR SENT-HO ENCARA MÉS	6
4. SOM JOVENTUT	6
5. SOM ARAN	9
6. SOM PIRINEUS	12
7. SOM COHESIÓ TERRITORIAL	15
8. SOM COMUNICACIÓ INTERTERRITORIAL	17
9. SOM SEGURETAT	18
10. SOM AGRICULTURA,MODERNITZACIÓ DE REGADIS i CULTIUS i PREVENCIÓ CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC	21
11. SOM JUSTICIA SOCIAL	24
11.1. SOM SALUT	24
11.2. SOM EDUCACIÓ	27
11.3. SOM COMBATENTS AMB LES INJUSTÍCIES SOCIALS	30
11.4. SOM GESTIÓ DE LA DIVERSITAT	31
11.5. SOM POLITICA LINGÜÍSTICA	33
12. SOM FEMINISME i IGUALTAT	35
13. SOM ECOLOGIA. SOM MEDI AMBIENT	37
14. 1. SOM DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE	39
15. SOM GOVERNS I INSTITUCIONS FORTES PER FER POLÍTIQUES SOCIALS ACTIVES I PENSADES DES DE I PER AL NOSTRE TERRITORI	41

1. **1. SOM LLIBERTAT, JUSTÍCIA I SOLIDARITAT**

2. Des del Congrés de 2020 hi ha hagut importants canvis en els escenaris i tendències polítiques tant a nivell local, autonòmic, estatal, europeu, mundial que cal tenir en compte tot fent les anàlisis adequades. Entre aquests cal destacar l'augment de la ultradreta i el suport que la ciutadania hi està dipositant arreu. També a Espanya, a Catalunya i als pobles i ciutats dels nostres entorns. Un augment de suport ciutadà, presència i força política no només cap als partits que podem dir de la dreta extrema tradicional, sinó també -cosa encara més preocupant- cap a nous partits polítics de recent creació que s'autodefineixen obertament com a xenòfobs, islamòfobs, ultradretans, etc. (Aliança Catalana i Se acabo la Fiesta, són dos dels exemples recents)
3. Per això, un cop més, encapçalem la ponència política amb uns fragments extrets de la Declaració de principis de la Internacional Socialista de juny de 1989, el contingut dels quals és en aquests moments més imprescindible que mai recordar:
4. Els socialistes estem profundament implicats en la garantia dels drets de les persones, i en el respecte a aquests drets. Igualment implicats en la sensibilització i educació cívica en els deures de ciutadania, de convivència, de respecte mutu que s'han de preservar i seguir. Hi ha drets perquè hi ha deures. Cada dret implica que per garantir-lo hi ha deures, responsabilitats, obligacions individuals i col·lectives. Tant els drets com els deures són imprescindibles per al benestar social i per viure i conviure en societats complexes com les nostres.
5. El socialisme democràtic és un moviment internacional per la llibertat, la justícia social i la solidaritat. La seva fita és un món en pau, en què es puguin realitzar aquests valors fonamentals, en què cada individu pugui viure una vida plena desenvolupant la seva pròpia personalitat i les seves capacitats, i en què els drets i deures humans i civils estiguin emparats en el marc d'una societat democràtica.
6. **La Llibertat** és el resultat d'esforços individuals i col·lectius que configuren de manera complementària un mateix i únic procés. Tots els éssers humans tenen dret a ser lliures i a disposar de les millors oportunitats possibles per assolir les seves fites i realitzar aquestes capacitats. Però això només és possible si la humanitat sencera triomfa en la lluita immemorial per ser mestressa de la seva història i per assegurar que cap persona, classe, sexe, religió o raça se serveixi de cap altra.
7. **La justícia i la igualtat.** La justícia és la finalitat de tota discriminació contra els individus, la igualtat de drets i oportunitats. Exigeix que les desigualtats socials, mentals o físiques es vegin recompensades, i que ningú no depengui ni dels propietaris dels mitjans de producció ni dels que posseeixen el poder polític.

8. La igualtat és l'expressió del valor idèntic de tots els éssers humans i la condició prèvia per al desenvolupament de la personalitat humana. Una bàsica igualtat econòmica, social i cultural és la condició imprescindible per a la diversitat individual i el progrés social.
9. La llibertat i la igualtat no són contradictòries. La igualtat és la condició per al desenvolupament de la personalitat individual. La igualtat i la llibertat personal són indivisibles.
10. La solidaritat és general i universal. Es tracta de la manifestació pràctica d'una humanitat comuna, d'un sentiment d'identificació amb les víctimes de la injustícia que les més importants tradicions humanistes encertadament recomanen i subratllen. L'actual interdependència mundial, sense precedents en la història, ressalta encara més el valor de la solidaritat, que s'ha convertit en un imperatiu perquè l'espècie humana sobrevisqui.
11. Els socialistes democràtics atribueixen la mateixa importància a aquests tres principis fonamentals: llibertat, igualtat i solidaritat, que són interdependents. Cadascun és un requisit previ per als altres dos. Els conservadors i liberals, per contra, posen en relleu la llibertat individual a costa de la justícia i la solidaritat, i el comunisme pretenia assolir la igualtat i la solidaritat a costa de la llibertat.
12. **2. SOM EL PARTIT QUE MÉS VETLLA PER LES POLÍTIQUES DE BENESTAR DE LES PERSONES A LES NOSTRES TERRES. ESTEM ORGULLOSOS DEL NOSTRE TERRITORI I DE REPRESENTAR-LO EN EL SI DEL PSC I A TOTES LES INSTITUCIONS.**
13. Ens caracteritza la responsabilitat i la coherència. Ho dèiem en la ponència del IX Congrés, de 2016, ho ratificàvem en el Congrés de 2020 i ho continuem portant , ara al 2024, com a bandera, amb orgull : “Som dones i homes socialistes lleidatanes i lleidatans, Pirinencs i Pirinenques i Aranesos i Araneses i n'estem orgullosos. Representem els ideals de l'esquerra federal a la plana de Lleida, el Pirineu i l'Aran i volem mantenir el lideratge que tenim en la defensa del nostre territori. Un territori ampli, divers, plural socialment i ple de matisos. Com nosaltres mateixos. Per això som socialistes.”
14. La continuïtat i fortalesa de la nostra trajectòria ens caracteritza també: La nostra federació política abasta totes les comarques i poblacions de les Terres de Lleida, el Pirineu i l'Aran. Un territori de 12.173 km², en el qual estan ubicades la Vall d'Aran, 11 comarques de plana i muntanya i 231 municipis de diferents dimensions i densitats poblacionals.

15. En conjunt, l'estadística extreta a 1 de gener de 2024 xifra el conjunt de població en 419.091 persones. El nostre territori és el més extens i alhora el menys poblat, si el comparem amb la resta de províncies de Catalunya. La taula elaborada a partir de les dades l'IDESCAT, és prou il·lustrativa i mostra l'augment de població en totes les comarques. Tanmateix, una de les problemàtiques importants és el despoblament que afecta especialment comarques determinades. Sobre aquesta qüestió tenim compromisos i propostes concretes que vam detallar en el programa electoral de les autonòmiques. Propostes i compromisos que els/les diputats/diputades al Parlament vetllaran perquè es compleixin.

Comarca	Població 2020	Població a 1 gener de 2024
Garrigues	18.833	18.935
Segarra	23.052	23.938
Pla Urgell	36.693	37.737
Urgell	36.693	37.960
Noguera	38.770	39.567
Segrià	209.818	215.476 (Lleida ciutat: 142.990)
Alta Ribagorça	3.802	4.019
Pallars Sobirà	6.932	7.288
Pallars Jussà	13.080	13.409
Alt Urgell	20.177	20.762
Aran	10.093	10.496

16. Pel que fa a les capitals de comarca, les diferències poblacionals són importants: Lleida ciutat té 142.990 habitants. A molta distància, se situa Balaguer amb 17.544 habitants, Tàrraga amb 18.189, Mollerussa amb 15.301 i La Seu d'Urgell amb 12.479 habitants. Cervera en té 9.468, Tremp 5.991 i Les Borges 6.199. És terra de pobles majoritàriament petits, en més del 50% de municipis tenen menys de 500 habitants. Que les poblacions siguin grans o petites no és, per ell mateix, un element positiu ni negatiu. El que decanta la balança cap a un costat o l'altre no és la dimensió sinó la situació. Això és: l'existència o no d'infraestructures adequades, d'expectatives per als seus habitants sobretot dels i les joves, la garantia dels serveis públics, socials, educatius, sanitaris i, en general, que estiguin o no cobertes les necessitats bàsiques per al benestar de les persones visquin on visquin.

17. Tots els i les socialistes de les terres de Lleida, Pirineu i l'Aran vivim en alguna d'aquestes poblacions. Ho portem amb orgull allà on estem. També dins dels òrgans del partit. Coneixem a fons el conjunt del territori i de primera mà no només les problemàtiques sinó les potencialitats. Des dels llocs on incidim políticament ja sigui en la gestió diària (delegació del govern, ajuntaments, consells comarcals, Diputació...) com en les cambres de la presa de decisions polítiques (Parlament, Senat, Congrés...) treballem i treballarem per fer les anàlisis específiques per detectar les necessitats i per proposar solucions específiques que convenen al territori per resoldre el que no funciona o cal millorar i treballem i treballarem alhora per reforçar i difondre els seus valors.
18. Tal com dèiem en el programa electoral de les autonòmiques “Les persones són la nostra prioritat, per això volem (i farem) que les nostres comarques i pobles tinguin ja d’una vegada els bons serveis que necessiten i puguin desenvolupar totes les seues potencialitats” Per això, des de la Federació de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, des de la militància de base fins als càrrecs electes estem compromesos en aconseguir totes les inversions i millores ja detectades que són necessàries al nostre territori, per al seu òptim desenvolupament territorial.
19. És un territori que té una economia diversificada. Ric, entre altres, en diversitat cultural i patrimonial, en biodiversitat, amb sectors potents de referència tant a la plana com a la muntanya com ara el turisme de natura, el d’hivern, i de convencions i congressos, la ramaderia i l’agroindústria alimentària. També l’ensenyament universitari, les empreses del sector logístic o tecnològic tenen una importància destacada, entre altres sectors emergents. Unes comarques que disposen d’infraestructures punteres com ara els aeroports Andorra-La Seu d’Urgell i d’Alguaire, que -si estiguessin gestionades pel govern autonòmic amb visió de territori- podrien ser veritables pols d’atracció de negocis i de connexions internacionals.
20. La gran extensió i distància entre pobles i comarques, la combinació de plana i muntanya, la baixa densitat de població ha fet que les nostres terres siguin les que tenen més dèficits infraestructurals de tot tipus a Catalunya: manteniment de carreteres, transport escolar, transport públic, serveis d’ambulàncies, escoles rurals, cossos de seguretat, de bombers... Només en l’etapa de governs socialistes a la Generalitat les inversions a les terres de Lleida van ser les que calien. Des d’aleshores l’atenció a les problemàtiques de Ponent ha caigut en picat. No hem deixat mai, ni deixarem, fins que es resolguin, de denunciar la manca d’inversions que pateix i l’endarreriment i degradació que això provoca en tots els àmbits

afectats. Confiam que, d'acord amb els resultats de les urnes en les eleccions autonòmiques del passat 12 de maig de 2024, la Generalitat sigui presidida per Salvador Illa i el govern sigui socialista. Serà la garantia que tot allò que analitzàvem i proposàvem en el programa electoral del PSC de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, sigui una realitat. Per primera vegada, el PSC ha aconseguit guanyar les eleccions autonòmiques en vots i diputats, sent el partit més votat a Catalunya en les darreres 5 eleccions celebrades (generals, municipals, autonòmiques i europees).

21. La Federació de Lleida, Pirineu i Aran ha reivindicat en nombroses ocasions i continuem reivindicant que les particularitats del nostre territori no han de ser motiu perquè tinguin menys serveis i menys atencions que la resta de Catalunya. En aquesta etapa, des del Parlament s'ha estat atent a les problemàtiques que han anat sorgint al territori i s'han reclamat contínuament mesures actives per resoldre-les. Alhora, des de l'àrea de política municipal s'han donat eines, tant des del punt de vista polític com jurídic, per poder fer efectives les reivindicacions mitjançant mocions presentades pels nostres grups municipals.
22. Creiem fermament en l'equilibri territorial i ho hem defensat arreu i continuarem defensant tant a les institucions locals, les autonòmiques com el govern central. La població que viu a les nostres terres, de plana i muntanya, perifèrica, té els mateixos drets i deures que la resta de comarques catalanes centrals i per tant ha de gaudir dels mateixos serveis bàsics i públics, de les mateixes possibilitats de mobilitat, de salut, d'educació, de lleure. En definitiva, viure en un municipi petit, o aïllat del nucli, evitant la despoblació i la degradació dels espais naturals, ha de ser un element valorat tot tenint la garantia de l'accés a les mateixes oportunitats que tenen les persones que viuen en ciutats grans.
23. Com fèiem també en el Congrés de 2020, insistim en la necessitat que la nostra federació tingui encara més pes en les estructures nacionals. Sens dubte, la incorporació d'alcaldes i alcaldesses a l'Executiva Nacional del PSC, arran del darrer Congrés nacional i la recent designació de la fins ara secretaria d'organització de la Federació com a membre de la mesa del Parlament, són evidències de la bona feina feta a les nostres terres i del merescut reconeixement a una tasca continuada a peu de territori, de proximitat, d'escolta activa i d'accions en positiu.
24. El PSC de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran en les darreres conteses electorals ha recuperat el lideratge sent la primera força a Lleida i bona part del territori. Per mantenir aquesta dinàmica de creixement i consolidar-la, continuarem insistint en la necessitat de tenir més suport i més recursos per poder dur a terme les millores

encara necessàries en implantació territorial i imprescindibles per les característiques del nostre territori.

25. 3. SOM A LES COMARQUES DE LLEIDA, PIRINEU I ARAN UN PARTIT FORT. VOLEM CONTINUAR SENT-HO ENCARA MÉS

26. Som un partit amb història, que continua sumant i que es renova contínuament.. Hem recuperat a les nostres ciutats i comarques les posicions per ser referents de la ciutadania que vol solucions als problemes reals del dia a dia i no fer volar coloms. El que ens caracteritza ara i adés és tenir sobretot idees clares i coherència.

27. Som un partit fort. Hem recuperat la representació perduda anys enrere al Congrés de Diputats. Hem mantingut i hem guanyat representació a ajuntaments dels nostres municipis i governem capitals de comarca: Lleida, Cervera, Balaguer, La Seu, Tremp, Vielha... El partit germà Unitat d'Aran continua governant el Consell Generau d'Aran amb majoria absoluta. Tenim pes específic en diversos Consells Comarcals i a la Diputació de Lleida. Som un partit fort. En el text del Congrés de 2020 formulàvem un repte “Hem de ser capaços de demostrar a la ciutadania que no és el mateix que governi un socialista que governi un altre partit.” Amb els resultats aconseguits en les darreres conteses electorals podem dir que sí, que hem estat capaços. Que la ciutadania ho ha entès i que ens ha donat la seua confiança. El nostre compromís és continuar treballant, amb energies renovades, i incrementar-la encara més.

28. 4. SOM JOVENTUT

29. Afirmem i reivindiquem que som un partit amb una llarga història que demostra que comprèn les dificultats del jovent i que fa valdre els seus drets legislant en les institucions i comptant amb la joventut en les estructures orgàniques.

30. Especialment al nostre territori, al llarg de la nostra història hi ha hagut moments –i no pocs- en què no ha estat fàcil mostrar-se com a socialista i també moments en què hem estat claus en la construcció d'un present cada vegada més just i democràtic. La dificultat ha estat, encara, molt més gran per a aquells i aquelles joves dels nostres pobles i ciutats que s'han vist doblement discriminats per ser joves i per ser del món rural.

31. La Joventut Socialista de Catalunya es caracteritza per treballar políticament com una organització política autònoma, en els seus entorns per construir una societat plenament democràtica, socialista, feminista, ecològica, socialment justa i econòmicament autogestionària, assolint la plena emancipació del treball respecte al capital i posant a disposició de la classe treballadora els béns de producció.
32. La JSC Terres de Ponent ha estat i continuarà sent un altaveu per fer arribar la veu i les reclamacions dels joves al nostre partit germà i a la societat en general. Fer-nos escoltar és fonamental per proposar polítiques que es basin en les necessitats reals, a partir de l'anàlisi objectiva de la realitat, que acabin amb els problemes de precarietat que afecten els/les joves.
33. La Comissió Executiva de la JSC de Ponent sorgida del 10è Congrés i constituïda per joves provinents del territori, es va trobar en la dificultat de mantenir l'activitat després de viure una de les crisis sanitàries més complexes i dures que ha hagut d'afrontar la humanitat. Aquesta situació es presentà com una amenaça a una organització política caracteritzada per les accions de la seva militància, la seva vida pública activa i la necessitat d'estar en constant contacte amb el món que ens envolta. També comportà grans dificultats als i les joves que van veure paralitzada la seva activitat acadèmica, modificada la seva activitat laboral i truncada una etapa de la seva vida. Aquesta situació comportà un augment preocupant del nombre de suïcidis i un augment del 25%, segons l'OMS, de casos de depressió i ansietat.
34. Així com en l'escenari social i polític en què vam celebrar el darrer Congrés els dos fronts centrals de lluita política a què feia front la JSC eren essencialment la deriva nacionalista a Catalunya i el govern neoliberal de Mariano Rajoy a Madrid, actualment, al 2024, enfrontem un panorama polític completament diferent. No només pel fet que des de mitjans 2018 disposem d'un govern socialista dirigit per Pedro Sánchez sinó també per les mesures de resiliència i l'escut social que han aconseguit tirar endavant els governs de coalició progressistes, sobretot gràcies al programa europeu Next Generation que aspirava a una consolidació fiscal. Aquesta aposta clara per les noves generacions i per la construcció d'un món més verd, igualitari, modern i connectat ha estat clau per reconfigurar les polítiques dels governs europeus, enfortint la Unió Europea enfront una ultradreta i una dreta neoliberal en auge que intenten destruir els seus valors fundadors de pau, democràcia i llibertat, com també debilitar l'estat del benestar.
35. A Catalunya, però, el context ha estat molt més complicat. Els fets del 2017 i les posteriors sentències condemnatòries a líders independentistes polaritzaren la societat catalana, sobretot als i les joves que creien cada vegada menys en la

política nacional i autonòmica. Tanmateix, des de l'arribada de Pedro Sánchez a la Moncloa i l'aposta pel diàleg i l'entesa, el procés va ser desarticulat i es va posar fi a la via del conflicte i la bronca. Ara bé, la societat catalana i, en especial, els i les joves, ens hem trobat sotmesos a una situació de desgovern i paràlisi. 14 anys de governs convergents i republicans que han obviat les necessitats del territori i de la joventut: continuant les polítiques de centralisme radical, d'augment de taxes universitàries, d'un desmantellament de l'FP, una gestió pèssima a l'educació, desenvolupament econòmic i suport a l'agricultura, entre d'altres.

36. Actualment, els i les joves estem presents en les institucions i en les estructures orgàniques, gràcies, en gran part, a les victòries socialistes en les passades eleccions municipals de l'any 2022 que van fer possible recuperar els governs progressistes a algunes capitals de comarca de les Terres de Ponent, assolir representacions per primera vegada i incorporar joves encapçalant llistes o formant-hi part. D'altra banda, la recent victòria del candidat socialista Salvador Illa a les eleccions de l'any 2024 obre les portes, després de més d'una dècada de mal govern, a la possibilitat de conformar un govern progressista que atengui les necessitats de la societat catalana i, en particular, de la joventut del món rural.
37. En l'àmbit orgànic, la JSC i el PSC han de continuar compromesos a mantenir una relació de col·laboració i ajuda mútua, assolint els compromisos històrics entre les dues organitzacions. La Federació del PSC de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran aposta per continuar treballant amb la JSC de les Terres de Ponent per constituir llistes encapçalades per joves de menys de 35 anys, comptar amb membres de les JSC per formar la Comissió Executiva de Federació i col·laborar mútuament per construir un projecte conjunt que engresqui les noves generacions i es facin membres actius de la bona política.
38. La JSC Terres de Ponent ha demostrat i demostra el compromís de treballar conjuntament amb els òrgans locals, comarcals i nacionals per aportar una mirada jove a les seves polítiques, més encara en l'actualitat que els socialistes governem o formem part dels equips de govern als consells comarcals, ajuntaments i la Diputació de Lleida.
39. Així doncs, la JSC i l'Executiva de la Federació de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran que surti del 11è Congrés ens comprometem a tirar endavant un seguit de compromisos i plantejaments:
40. Que es mantinguin i fomentin les sinèrgies amb la JSC tal com s'ha fet fins ara des de la Federació.
41. Que es continuï mantenint el respecte i la llibertat de les decisions i l'autonomia de la Comissió Executiva de Federació i la resta d'òrgans de les JSC Terres de Ponent, així com les relacions i els òrgans de deliberació i gestió de la Joventut Socialista de Catalunya.

42. Que, de la mateixa manera que JSC ha fomentat i fomenta l'assistència en actes, reunions i convocatòries del PSC, així ho faci la Federació en els mateixos que organitza la JSC. La participació i la militància activa en aquestes dues organitzacions germanes són fonamentals per la seva pervivència.
43. Que el Primer Secretari de la JSC Terres de Ponent segueixi formant part de la Comissió Executiva de Federació.
44. Que la Comissió Executiva de Federació tingui en compte la presència de la JSC en la seva configuració, assolint el compromís d'atorgar a la JSC més d'un lloc de responsabilitat dins de la CEF.
45. Que a la constitució de les diferents Comissions Executives de les agrupacions es tingui en compte la presència de la JSC Terres de Ponent per fomentar la participació jove i gaudir d'unes bones sinèrgies enriquidores entre agrupacions i federacions.
46. Que es potenciï la doble militància per part de la Federació i les agrupacions dels menors de 30 anys i l'afiliació de joves arreu del territori al PSC i a la JSC com a militants de ple dret. S'ha de facilitar, doncs, que en els casos que els i les joves afiliats al PSC siguin registrats alhora com a militants de la JSC en la seva respectiva agrupació.
47. Que en tots els processos d'eleccions on s'elaborin llistes al territori de la Federació de les comarques de Lleida, Pirineu i Aran, es tinguin en compte els i les joves militants, actius i implicats de la JSC del territori.
48. Que es tingui en compte l'opinió i els posicionaments de JSC Terres de Ponent en decisions institucionals i/o orgàniques que impliquin directa o indirectament la joventut. Cal reforçar un discurs unitari de defensa de les polítiques adreçades al jovent per part dels governs socialistes en l'àmbit local, comarcal, provincial, nacional, estatal i europeu.
49. Que la Federació garanteixi un espai digne de trobada i treball dels i les joves militants de la JSC Terres de Ponent dins les instal·lacions de la Federació del PSC. Un espai obert i actiu és fonamental per dur a terme les activitats d'una organització política.
50. Que la Federació, de forma inèdita, creï la figura d'un mentor que guï a totes aquelles joves que formin part d'una institució pública, per així fomentar l'aprenentatge, la preparació de les noves generacions, la cohesió intergeneracional i el cultiu de la bona política.
51. **5. SOM ARAN**
52. La Federació de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran del PSC manté una relació fraterna i estreta amb Unitat d'Aran, una relació d'èxit basada en la confiança entre ambdues organitzacions i en els valors i principis progressistes compartits de la

igualtat, la solidaritat, la justícia social, la pluralitat i la diversitat cultural, lingüística i territorial.

53. En aquest marc, Aran esdevé una entitat territorial singular, amb una clara vocació d'autogovern, exercit pel Conselh Generau d'Aran i altres institucions pròpies, segons estableix l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la llei 1/2015, de 5 de febrer, del règim especial d'Aran, així com una singularitat determinada per una cultura i una llengua pròpia, reconeguda per la llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran.
54. La Federació de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran fem nostra, la resolució aprovada al 15è Congrés del PSC nacional celebrat a Barcelona el 15 de març de 2024 presentada per les companyes/companys d'Unitat d'Aran.
55. La Val d'Aran és una entitat territorial singular dins de Catalunya, dotada d'identitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada pels aranesos al llarg dels segles. Una singularitat que és objecte de protecció a través d'un règim jurídic especial, la Llei de Règim Especial d'Aran. En aquest sentit, tal com mandata l'EAC, el poble aranès exerceix l'autogovern mitjançant el Conselh Generau d'Aran, màxima institució aranesa, i les altres institucions pròpies.
56. Unitat d'Aran neix com a partit polític l'any 1979, recollint el testimoni de l'Associació de Veïns "Es Terçons", que tenia com objectiu principal treballar per la inclusió a l'Estatut de Sau del fet diferencial aranès per a recuperar les institucions pròpies de govern, donant-les de competències i finançament. Així, aquell 1979, "Es Terçons" pren l'acord de participar en les primeres eleccions democràtiques amb l'ideari bàsic de la recuperació de l'autonomia aranesa. És llavors quan UA inicia el seu camí com a partit amb perfil polític propi, progressista, aranesista, municipalista i de clares conviccions en la defensa dels drets nacionals d'Aran, en l'afirmació de la seva cultura pròpia, del seu estatus diferenciat a Catalunya i en la voluntat d'aconseguir una societat més justa i igualitària.
57. Durant aquests 45 anys des de la seva formació, Unitat d'Aran ha representat progrés per l'Aran i ha treballat per a conservar les institucions i tradicions pròpies, la terra, cultura, llengua i identitat araneses. Ha estat sempre al servei de l'Aran i de la seva gent i, gràcies al compromís, coratge i lleialtat al país de totes les persones que han format, i formen, part d'aquest partit polític, s'ha aconseguit recuperar la màxima institució aranesa, el Conselh Generau d'Aran i, amb ell, l'autonomia política i autogovern històric del territori aranès. Gràcies a totes elles, s'ha aconseguit l'aprovació i implementació a l'Aran de drets socials tant bàsics com la sanitat, la cultura, l'educació, entre d'altres.

58. Unitat d'Aran és un partit municipalista que considera als municipis part fonamental de la divisió administrativa del nostre país, entenent que són peça clau en el procés de descentralització de l'administració autonòmica i estatal. Els objectius polítics d'UA estan basats en la voluntat d'assolir una societat més justa i igualitària que permeti l'accés de totes les persones als drets bàsics per a una vida digna, és a dir, l'educació, la sanitat pública, l'accés a un habitatge digne i assequible i la igualtat d'oportunitats, sigui quina sigui la seva classe social.
59. La convicció i la voluntat per participar en la construcció d'un projecte de progrés per Catalunya ha fet que, d'ençà de l'any 1991, Unitat d'Aran i el Partit dels Socialistes de Catalunya hagin convergit en un projecte comú que ha cristallitzat en el Protocol de Relació entre ambdós partits van renovar, per quarta vegada, el 16 de desembre de 2022.
60. D'ençà que el PSC i UA han signat els diversos protocols de relació (1991, 1999, 2012 i 2022), amdós partits han reforçat i consolidat una aliança política i ideològica en favor de l'autogovern d'Aran, dels seus municipis i del seu reconeixement com territori singular dins de Catalunya, amb identitat pròpia, basada en la voluntat històrica de la ciutadania aranesa d'autogovernar-se i una llengua i cultura pròpies que han marcat el destí del poble aranès al llarg dels segles.
61. L'experiència de relació i cooperació política entre UA i PSC ha demostrat ser una col.laboració exitosa en la què ha esdevingut clau la preservació d'espais polítics articulats i a l'hora diferenciats i el respecte i lleialtat a l'autonomia política de cadascun, quelcom que ha permès que Unitat d'Aran hagi aportat a la societat aranesa una vocació progressista de les seves institucions, així com resultats en els diferents comicis electorals.
62. Aquesta relació ha permès també que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006, aprovat durant el mandat del primer Govern d'Entesa a la Generalitat, emparés i respectés la singularitat d'Aran, tal com també va fer la *Llei 16/1990, de 13 de juliol*, i la seva modificació de 2015 (*Llei 1/2015, de 5 de febrer*), sobre el *Règim Especial d'Aran*. Ara, després de més de trenta anys d'autogovern, és necessari, donada la manca de desplegament efectiu que aquesta Llei arrossega, definitivament, actualitzar-la i desenvolupar-la per fer complir el mandat estatutari i la voluntat de l'Aran per consolidar el seu autogovern. Una manca de desplegament efectiu que també afecta a la *Llei 35/2010, d'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran*, impulsada pel segon Govern d'Entesa, que tot i que va significar un major reconeixement de l'aranès, element fonamental de la identitat de la Val d'Aran i de la seva història, no ha tingut cap impacte en la millora de l'ús social, la

normalització i la difusió de la llengua, que es troba en una situació extremadament crítica per a la seva supervivència.

63. En aquest sentit, Unitat d'Aran i el PSC, estan compromesos a impulsar i actualitzar aquestes dues lleis que no s'han desenvolupat provocant un greuge a la consolidació de l'autogovern d'Aran. Aquest impuls ha d'ajudar a reforçar l'especificitat de l'organització institucional i administrativa de la Val d'Aran, així com la seva autonomia, per ordenar i gestionar els afers públics del seu territori.
64. Un compromís que es reflexa als propis Estatuts del PSC, que incideixen en què "el PSC, atenent a aquesta singularitat, mantindrà una vinculació orgànica amb el partit polític Unitat d'Aran, el qual, segons el protocol signat entre ambdós, assumeix la representació del PSC al territori de l'Aran i, així, aquest no queda vinculat a cap altra Federació".
65. Unitat d'Aran i el Partit dels Socialistes de Catalunya es reafirmen en la seva voluntat d'agermanament i col.laboració, des del respecte i la lleialtat que ha regit la seva relació durant aquests trenta tres anys, per a seguir aprofundint el vincle entre ambdós partits i seguir treballant conjuntament d'acord amb els ideals, valors i objectius compartits.
66. Un vincle que ha de permetre seguir col.laborant en la defensa d'una Catalunya de progrés que respecti i ajudi a consolidar l'autogovern aranès, que no té cap altre objectiu que el de situar a les persones al centre de les polítiques, fent de la defensa de la identitat aranesa el pal de paller d'aquestes accions.
67. Unitat d'Aran i el Partit dels Socialistes de Catalunya seguiran, doncs, treballant conjuntament en la construcció d'un projecte comú en el què els principis d'autonomia i de defensa de la justícia social formen part del mateix combat polític i, per tant, en l'obtenció d'un Aran i una Catalunya més pròspers i justos, més fraternals i més equitatius, equilibrats socialment, econòmicament, territorialment i ambientalment.
68. **6. SOM PIRINEUS**
69. Som plana, som muntanya. Al 15è Congrés del PSC nacional vam aprovar una resolució que posa en valor el paper del Pirineu. Com sigui que és sorgida dels de la nostra Federació ens en fem ressò també en el nostre Congrés territorial. D'acord amb aquesta resolució el PSC pren el compromís d'impulsar una política activa per al conjunt del territori pirinenc, garantint els recursos, les inversions i una acció de proximitat amb els habitants de l'Alt Pirineu i l'Aran, per tal de fer possible

un model de territori amb un desenvolupament harmònic que garanteixi la sostenibilitat, la conservació dels espais naturals i una dinàmica territorial vinculada a la realitat del segle XXI, garantint també, les oportunitats i la qualitat de vida d'aquells ciutadans que vulguin viure en els nostres territoris de muntanya.

70. El Pirineu requereix d'una visió integral i d'una proposta clara i efectiva per garantir el seu procés de desenvolupament i conservació. Dues paraules que no són en absolut antagòniques, sinó ans al contrari. El desenvolupament social, econòmic i alhora integrat i respectuós amb l'entorn és perfectament compatible. Per fer-ho possible cal un model de governament institucional que inclogui i empoderi als habitants d'aquest territori, fent-los participants de les decisions i de la construcció de dinàmiques locals que incorporin valors i bones pràctiques.
71. El Pirineu és un ampli territori que abasta quatre comunitats autònomes espanyoles, dos regions franceses i el país Andorrà, ocupant una franja de 491 Km que van des del mar Mediterrani fins al mar Cantàbric. A Catalunya, el Pirineu representa el 20 % de la seva superfície territorial i escassament un 1% de la seva població. Aquests territoris són espais d'un alt valor ecològic i patrimonial. De fet, en conjunt, el Pirineu és el gran pulmó verd de tota l'Europa meridional i on es troben les reserves naturals més importants del territori català. Històricament, les valls pirinenques han sigut territoris amb moltes dificultats per retenir la seva població i generar dinàmiques de desenvolupament territorial que ajudessin a generar condicions de vida favorables, adaptades a les noves realitats socioeconòmiques.
72. L'orografia, el rigor climàtic, la remoticitat i a vegades l'aïllament d'aquests territoris els ha deixat, en general, fora de les àrees de creixement demogràfic i econòmic del país. És evident que el Pirineu, tal com ha succeït en els nostres països veïns, necessita un marc normatiu que acompanyi a les seves comunitats vers un tracte equitatiu amb la resta del país, tot donant eines per al desenvolupament d'oportunitats i accés als serveis en igualtat de condicions. Un marc normatiu que no signifiqui conformar-se amb declaracions d'intencions que només aportin retòrica i literatura. Ens cal una política efectiva que sigui capaç de garantir els drets i les oportunitats per a les dones, els joves i els homes que volen viure en aquesta serralada. Cal passar de les paraules a l'acció.
73. Defensem un nou escenari per les polítiques públiques del món rural en general i per les zones de muntanya en particular. Una política eficaç i capaç de donar solucions i una visió de futur que convidi a l'esperança. Després d'anys en què la culpa dels problemes sempre ha estat centrifugada cap a altres administracions, mentre la inacció era la norma de la Generalitat, ara és el moment d'actuar i d'afrontar el reptes del Pirineu amb solucions adaptades al territori.
74. En l'actualitat el Pirineu afronta diversos desafiaments:

75. La lluita contra la pèrdua demogràfica. Cal una política efectiva contra el buidament dels nostres pobles. Una política que garanteixi el dret de les persones a viure allà on vulguin. En el cas del Pirineu, té especial rellevància la presència de les dones i els joves per tal de garantir piràmides poblacionals de qualitat.
76. Cal avançar en el desplegament de mesures efectives per garantir la governabilitat dels pobles i comarques, apoderant i donant eines als alcaldes en la lluita contra la despoblació.
77. Cal impulsar les ajudes fiscals positives per a les famílies en zones amb especial vulnerabilitat demogràfica.
78. Cal ajudar a implantar mesures en aquells pobles que vulguin acollir nous pobladors.
79. Cal generar entorns amables i facilitadors per la dona, amb especial atenció en els ajuts durant els primers anys de la criança dels fills.
80. La garantia de serveis en igualtat de condicions que la resta del país. Garantir els serveis bàsics de qualitat en tots els àmbits de la vida quotidiana, amb especial atenció en els àmbits de la salut i l'educació.
81. Cal dissenyar una política d'accés als serveis pensada per a habitants dels nuclis allunyats de les zones urbanes, que acabi amb la vulnerabilitat i la iniquitat dels petits municipis davant les grans ciutats.
82. Cal impulsar una carta de serveis ciutadans que comprometi al conjunt de les administracions públiques i que garanteixi el dret del ciutadà a accedir als serveis en condicions d'equitat
83. Cal posar especial atenció en l'exclusió dels serveis bancaris.
84. Cal vetllar per la qualitat d'una connectivitat digital i viària.
85. Una mobilitat pensada per connectar-nos al món i amb la proximitat. El dret a la mobilitat ha de ser un dret efectiu que garanteixi l'accés al transport públic en tot el país. Cal dissenyar una estratègia efectiva per als territoris rurals amb l'objectiu de garantir una mobilitat segura i sostenible.
86. Cal impulsar les noves modalitats de transport a la demanda i l'accés als nòduls de comunicació amb la llarga distància (aeroports, trens AVE)
87. Cal revisar la regulació tarifària per a garantir que viure en llocs allunyats dels serveis no condiciona el seu accés.
88. Cal implementar les mesures per fer possible la descarbonització del medi rural sense discriminacions per als seus habitants.
89. L'accés a l'habitatge. Garantir l'accés a l'habitatge de lloguer amb un preu accessible.
90. Fomentar la rehabilitació dels habitatges dels nuclis històrics, amb especial atenció als pobles petits.
91. Promoure la seguretat jurídica del sol urbà i del sol rústic sovint afectat per la falta d'emplenament dels tràmits legals pertinents en els processos de canvi de titularitat o herència familiar.

92. Complementar i incentivar la creació dels bancs de habitatge de caràcter comarcal.
93. Garantir les oportunitats per als que volen viure al territori
94. Generar dinàmiques d'impuls i ajut a la digitalització de l'economia.
95. Ajudar a la retenció del talent mitjançant dinàmiques de suport a l'emprenedoria i als ecosistemes de desenvolupament territorial.
96. Fer efectiva la vinculació d'aquests ecosistemes amb els sistemes d'innovació i coneixement que permetin aportar valor als recursos del territori.
97. Impulsar la conservació de la ramaderia i el relleu generacional amb suport explícit al sector i en col·laboració amb els grups GAL i les dinàmiques establertes per l'estratègia LEADER.

98. 7. SOM COHESIÓ TERRITORIAL

99. Les comarques de Lleida, Pirineu i l'Aran tenen grans potencialitats i saben desenvolupar-les, com s'ha demostrat al llarg dels anys. La ciutat de Lleida exerceix un clar lideratge territorial construït a partir de la força de la gent i la seva emprenedoria potenciades per les polítiques actives i progressistes dels diferents governs socialistes que han governat la ciutat. Lleida ha de continuar sent una ciutat dinàmica i connectada d'acord amb els valors de la justícia social, la sostenibilitat i el medi ambient.
100. Les comarques necessiten una capitalitat forta i, alhora, la ciutat de Lleida necessita que la resta de capitals comarcals siguin també fortes, reconegudes i que juntes, les unes i les altres –cadascuna posant en valor les fortaleces que té-, actuïn com a pols d'atracció de talent i d'inversions per a la millora del conjunt. La ciutat i les comarques del seu entorn té un sector productiu cabdal en matèria de ramaderia, producció agrícola i indústria agroalimentària. La ciutat i les comarques del seu entorn són també pols importants de valor reconegut pel que fa al turisme i el patrimoni cultural, que cal enfortir per tal que sigui, encara, més conegut i reconegut arreu. Cal afavorir totes aquestes potencialitats per posicionar el territori a primera línia i, a la vegada, ser competitiu fora de les nostres contrades.
101. Tal com s'ha esmentat a l'inici d'aquesta ponència, el PSC de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, entén per equilibri territorial la igualtat d'oportunitats dels ciutadans i ciutadanes independentment del lloc on visquin. Tenir un país equilibrat significa, tal com estableix l'article 174 del Tractat de la Unió Europea, el 130.2 de la Constitució Espanyola o el 46.4 de l'Estatut de Catalunya, garantir la diversitat dels

seus paisatges, de les seves cultures, de les seves tradicions i de les seves formes ancestrals de gestionar un territori viu.

- 102.Des del punt de vista de la justícia social i del benestar de les persones, l'equilibri territorial també és, i sobretot, la distribució equitativa, justa amb les discriminacions positives que calguin de la distribució dels recursos públics, infraestructures i serveis.
- 103.Els espais rurals i de muntanya són imprescindibles per garantir el futur de la nostra societat, d'ells depèn la qualitat de la nostra alimentació, la regeneració de l'aire que respirem, l'aigua que consumim, molta energia renovable que ens cal produir, i la preservació de la biodiversitat i de les cultures. Els reptes del país i del planeta relacionats amb l'escalfament climàtic, ens obliguen a repensar el territori en termes d'una funcionalitat sostenible que implica connectar l'urbà i el rural en termes d'una complementarietat dinàmica que garanteixi una resposta als desafiaments globals.
- 104.En l'actualitat, les tendències poblacionals a escala global i local afavoreixen el creixement de les grans ciutats. La desertificació o abandonament dels territoris rurals té un impacte negatiu també a les ciutats, que han d'enfrontar-se a problemes de sostenibilitat a ambiental i socials greus. Les persones són un factor clau per a l'equilibri territorial. Cal retenir el talent que hi ha als pobles, promovent que s'hi puguin desenvolupar tant personalment com professionalment, i evitar així que només les concentracions urbanes puguin ser espais d'innovació i d'oportunitats.
- 105.Els i les socialistes estem determinants a combatre les causes i les conseqüències d'aquest procés, promovent polítiques pensades directament en i per al territori amb les entitats locals i els ajuntaments per garantir que tothom que vulgui viure en l'entorn rural pugui fer-ho lliurement podent-hi desenvolupar el seu projecte vital. D'aquesta manera s'aconseguiria fer una realitat el principi constitucional d'igualtat, llibertat i no discriminació de la ciutadania, independent del lloc on visquin.
- 106.Ens comprometem, com recollíem en el programa electoral autonòmic, per treballar des de la proximitat per prevenir i evitar el despoblament, treballant en el disseny d'un Pla de barris per a municipis rurals i especialment per als pobles més petits amb la finalitzar de rehabilitar habitatges abandonats i posar-los al mercat com a política de repoblament; garantint l'existència i qualitat dels serveis bàsics de proximitat perquè les persones es puguin quedar a viure als pobles i no hagin de marxar

107. Els i les socialistes estem convençuts que cal desenvolupar una estratègia de mobilitat que garanteixi la comunicació i connectivitat amb les grans infraestructures i l'accés als serveis públics que es presten a les ciutats. Continuarem instant a l'Estat, la Generalitat, a la Diputació i als ajuntaments, d'acord amb les competències de cadascú d'ells, a redactar un mapa d'infraestructures de mobilitat, viaris, de telecomunicacions i recursos energètics i hidrològics per garantir l'accés en equitat i igualtat d'oportunitats a la ciutadania.
108. Tot i les reclamacions en aquest sentit, encara hi ha moltes zones i barris en els quals no arriba internet o arriba de manera molt deficient. A les alçades del segle XXI que estem la bretxa digital no ha d'existir. Continuem insistint en la urgència de la creació d'un pla d'infraestructures digitals per l'accés a les noves tecnologies en tots els municipis de la província i impulsar les inversions necessàries per dotar la comarca de la cobertura digital necessària per tal d'afavorir els accessos als serveis i el teletreball i poder competir en igualtat de condicions.
109. La prevenció del despoblament passa també per tenir en compte les possibilitats de mobilitat interterritorial, cap a serveis essencials. En aquest sentit, cal emprendre una anàlisi rigorosa sobre les necessitats de mobilitat de la població entre els pobles de la comarca i intercomarcals per millorar definitivament les vies de comunicació entre pobles de la comarca, així com la quantitat, freqüències, horaris dels mitjans de transport públics.
110. Cal ampliar el transport a la demanda totes les zones rurals per atendre els usuaris dels municipis amb menys habitants que no disposen d'un servei regular de transport públic amb autocar
111. Cal millorar l'oferta de transport públic en el món rural per millorar l'accés dels ciutadans als serveis bàsics
112. Igualment important és recuperar les desgravacions fiscals per als residents al món rural i impulsar polítiques fiscals que incentivin la creació i assentament d'empreses al món rural. Com ho és també promoure ajudes per a l'apoderament i autoocupació de joves, i bonificacions per a l'ocupació juvenil per un període superior a 6 mesos. Promourem l'emprenedoria i els comerços de proximitat liderats per joves.
113. Cal elaborar també plans per aprofitar la riquesa i possibilitats del territori per afavorir l'emprenedoria per a la creació de nous llocs de treball, tant en l'àmbit de l'agricultura i ramaderia, com en el foment de les microempreses del sector agroalimentari.

114. Cal aconseguir que el govern de la Generalitat que ICF com a entitat pública faciliti que els i les joves i els projectes del món rural tinguin accés assequible i ràpid a crèdits de tot tipus: financer, hipotecari...

115. Cal treballar un projecte seriós amb compromís de totes les persones amb responsabilitats polítiques i orgàniques. Cal continuar treballant per tenir bones comunicacions a nivell de carreteres i també d'internet. El PSC vol liderar la bandera del turisme d'interior per activar les zones despoblades. I com aquest exemple, sabem que entre totes i tots podem identificar molts altres casos d'oportunitats innovadores que converteixin presumptes febleses en oportunitats.

116.8. SOM COMUNICACIÓ INTERTERRITORIAL

117. Les i els socialistes de les comarques de Lleida, Pirineu i Aran creiem que el nostre èxit futur passa per integrar les potencialitats econòmiques i territorials en un projecte que lligui creació de llocs de treball de qualitat, valor afegit, sostenibilitat ambiental i vocació global.

118. És urgent que els governs que en tenen les competències, impulsin la competitivitat dels territoris. El seu desenvolupament depèn, entre altres factors, de les seves infraestructures viàries. Les comarques de Lleida tenim el potencial per exercir de ròtula entre l'àrea metropolitana de Barcelona i Madrid, entre Catalunya i Espanya, entre el Corredor Mediterrani i el Corredor de l'Ebre. Tenim la capacitat de mirar a l'interior de la península, al litoral mediterrani, a Andorra i al centre d'Europa.

119. Per a avançar en termes de competitivitat, amb caràcter previ a la posada en marxa de diferents polítiques en la vessant social i econòmica, cal tenir clar l'escenari de les comunicacions. Un tema que ha generat i genera debats vius i recurrents sobre la gestió, el manteniment i la conservació de la xarxa de carreteres del territori que és complexa, desigual, desequilibrada i de titularitat diversa. A més, els municipis del territori són també titulars d'infraestructures que no poden mantenir. Sovint han de recórrer al govern provincial per dur a terme actuacions d'urgència per raons de climatologia o altres efectes naturals.

120. Garantir les condicions idònies per avançar en termes de competitivitat territorial. La millora de les línies de les comarques de Lleida ha estat una reclamació històrica des del territori per l'oferta insuficient de trens, el mal estat de les línies i les deficiències en el servei. Millorarem el Pla de rodalies de Lleida potenciant la línia ferroviària cap a Monsó i l'Alt Aragó, aprofitant i augmentant alhora les sinèrgies i

oportunitats ja creades d'espais de contacte i desenvolupament econòmics comuns que comparteixen.

121.9. SOM SEURETAT

122. Tal com ja denunciàvem al 2020, el trasllat de la sala de coordinació regional dels Mossos d'Esquadra de Ponent – Pirineus a reus va ser no només un greuge sinó un error. El desmantellament d'aquest servei ha suposat el deteriorament de la tasca policial i de la seguretat a les comarques de Ponent i el Pirineu. S'ha fet evident la necessitat d'un augment exponencial de més vigilància a causa de l'augment del nombre de robatoris al camp i les zones rurals. Tal com ens comprometíem en el programa electoral, treballarem per recuperar-lo definitivament i que torni a Lleida.
123. El nostre és un territori extens i també complex en geografia i en distàncies. Cal adequar a les necessitats reals el personal, el material i els recursos del Cos de Mossos d'Esquadra. Exigirem la revisió de les ràtios i els efectius previstos perquè arribi aquí el que sigui necessari perquè puguin exercir amb eficàcia i eficiència les seues competències, garantint la seguretat a tot el territori.
124. Cal recuperar el personal, el material i els recursos del Cos de Mossos d'Esquadra perduts, a causa de les retallades dels darrers anys per part de la Generalitat que han castigat especialment el nostre territori. Exigirem la revisió de les ràtios i efectius necessaris previstos perquè puguin exercir amb eficàcia i eficiència les seves competències, garantint la seguretat en un territori tan extens i complex com és el de les nostres comarques.
125. Treballarem amb el conjunt del PSC perquè el cos de Mossos d'Esquadra incrementi a nivell nacional, l'organització, els efectius i els recursos destinats a prevenir i perseguir els delictes masclistes i d'odi.
126. Promourem un front comú entre les diferents administracions de les comarques de Lleida, el Pirineu i l'Aran per defensar un model de seguretat equitatiu i que pugui fer front a les demandes del territori.
127. Defensarem la millora de la coordinació des de la Conselleria d'Interior amb els cossos de policies locals.
128. Els cossos de bombers i els agents rurals també són clau per la seguretat de tots els veïns i veïnes dels nostres municipis. Pel que fa als dispositius de bombers, des del PSC continuarem reclamant a la Generalitat que compleixi el compromís d'inversions tant en l'apartat de recursos material com en recursos humans, convocant les places necessàries de bombers. Treballarem per restablir la confiança

en els bombers voluntaris mitjançant el reconeixement de la seua tasca i dotant-los de recursos i empara des del punt de vista normatiu.

129. Per al cos d'agents rurals, el PSC reclamarà que s'implementi de manera urgent el Pla Estratègic del Cos d'Agents Rurals per tal de dotar-lo d'estructura suficient desplegant les categories de sotsinspector/a, agent major i d'oficial/a.
130. Instarem a la Generalitat que doti dels mitjans materials al CAR invertint en les infraestructures i equipaments tècnics i/o tecnològics necessaris per millorar el seu servei i la seva seguretat en tots els llurs àmbits materials d'actuació. Impulsarem la creació de la Mesa de Coordinació entre el CAR i la resta de cossos de policia del territori.
131. Igualment demanarem que, urgentment, s'augmenti i renovi la flota de vehicles del CAR per tal de proveir totes les comarques amb efectius suficients i substituir els que estan molt envellits (actualment la gran majoria).
132. El PSC reclama contínuament a les administracions que es treballi de manera preventiva per evitar els col·lapses i problemes cada cop més greus que generen les situacions d'emergència i que generaran, cal suposar-ho, encara més a causa del canvi climàtic.
133. L'increment de fenòmens meteorològics, molt adversos darrerament, i la previsió que aquests continuïn fa més necessari que mai, que totes les administracions disposin dels recursos necessaris per afrontar-ne les conseqüències.
134. Tal com dèiem al programa electoral, donarem continuïtat a la tasca iniciada al Parlament de Catalunya pel Grup de treball sobre bombers voluntaris, revisant el seu encaix en el sistema de gestió d'emergències, tenint en compte els canvis legislatius esdevinguts d'ençà de la seva creació en matèria laboral i de seguretat i incorporant en l'anàlisi les darreres sentències de diversos tribunals europeus. I tot plegat amb el triple objectiu de garantir la seva seguretat, d'aportar seguretat jurídica al conjunt del sistema i d'aprofitar el valuós capital humà que representen.
135. Pel que fa a la Seguretat Viària, demanarem que es creï una Mesa de Coordinació - en la qual han de participar tots els agents implicats- que vetlli per la seguretat i el bon estat de les vies de la nostra demarcació. L'increment de la sinistralitat en zones específiques, els efectes devastadors de la meteorologia, el deteriorament de les infraestructures viàries han de tenir una resposta ràpida. Una resposta en forma de solucions, la primera de les quals ha de ser una política adequada de prevenció i manteniment permanent de les vies i la millora urgent d'aquells trams que no estiguin en òptimes condicions.

136. Des del PSC demanarem que s'inclogui a Secundària una assignatura obligatòria de coneixements de seguretat viària. Demanarem també l'increment dels especialistes de trànsit dins del cos de Mossos en les demarcacions del Pirineu i Aran. Són zones que pateixen una severa manca d'efectius policials per al control del trànsit.
137. Vetllarem per impulsar una reforma de la normativa en matèria d'ocupació d'immobles que impliqui a tots els responsables del procediment. La insalubritat, entre altres aspectes, no ha de ser ignorat allà on es genera. Tampoc ho han de ser les accions que provoquen inseguretat en els veïns que viuen en immobles amb aquesta problemàtica, com ara el frau de subministraments, els riscos que genera, les despeses que comporta, etc. Ens comprometem a treballar per actuar-hi des de la prevenció.
138. Manifestem amb rotunditat que l'increment de plantacions massives de marihuana, destinades al tràfic i venda il.legal d'estupefaents, no pot continuar. La implantació d'organitzacions il.legals i d'àmbit internacional que s'hi dediquen, també al nostre territori, és un qüestió que cal abordar amb rigor. Vetllarem per tal que aquest fenomen delinqüencial no creixi i que s'hi dediquin els recursos policials adients per tal de fer-hi front. Caldrà impulsar sense dilació un estudi de modificació normativa adhoc.
139. Al PSC de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran estem convençuts que la millor estratègia és la prevenció. Des d'aquest punt de vista, demanarem l'activació d'aquelles accions, ja siguin policials, educatives i/o sanitàries que, de forma transversal, ajudin a la prevenció dels riscos que provoquen que els joves caiguin en qualsevol tipus d'addicció (droga, joc online, prostitució, etc.) Promourem la creació de les taules transversals de coordinació d'anàlisi i d'execució de programes concrets que calgui per al territori.
140. Des del PSC impulsarem que s'intensifiquin programes i protocols de supervisió de les xarxes de forma exhaustiva a la recerca de tot tipus d'activitats il.lícites tot fent una atenció especial a les que poden generar més perjudicis i a les que afecten especialment les persones vulnerables. Impulsarem l'actualització i adequació de la normativa a les noves necessitats de prevenció delictiva.
141. També des de la prevenció cal abordar les problemàtiques latents que envolten en els escenaris quotidians la diversitat creixent en els pobles i ciutats que és observada per amplis sectors de la població amb neguit i inseguretat. Aquest estereotip i desconfiança ha d'abordar-se de forma decidida. La integració social és bàsica i un dels fonaments de la convivència i la seguretat. L'increment de la ultradreta ens demostra que és urgent la necessitat de crear línies d'actuació interculturals de veritat orientades no sols des de la teoria sinó des de la pràctica al coneixement i el respecte mutu, fent èmfasi en els beneficis de la convivència i suma de població diversa. Cal establir els mecanismes adients per tal d'assolir

aquesta fita. Des del PSC impulsarem de manera decidida aquesta estratègia implicant institucions locals, comarcals i el teixit social.

142.10. SOM AGRICULTURA, MODERNITZACIÓ DE REGADIS i CULTIUS I PREVENCIÓ CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

143. El PSC de les terres de Lleida coneix a fons el sector pagès i ramader, el sector agroalimentari en general que és una de les característiques del territori. Part dels i les militants en són, ho han estat o provenen de famílies vinculades a l'economia agrària.

144. Ens preocupa i ens ocupa el futur del sector a Catalunya i, específicament, a les nostres terres. Especialment en moments com els que hem viscut i vivim de sequera, de constatació de reptes importants com la convivència entre la defensa de la fauna i les necessitats de supervivència del bestiar i els cultius. Per tot plegat, en el 15è Congrés del PSC des de la Sectorial d'Agricultura en la qual treballen activament membres de la Federació, es va presentar i aprovar una resolució específica. Per la importància que té la transcrivim.

145. Ben segur, un dels principals reptes del sector agrari i del món rural és, també, el canvi climàtic. Un canvi climàtic que comporta l'increment de temperatures, i sequeres persistents que comprometen especialment el reg als cultius. Les previsions climàtiques apunten que aquestes situacions de sequera seran més prolongades i amb menys espai temporal entre elles.

146. Durant les onades de calor, la demanda de l'aigua pel reg pot incrementar-se fins al 25%. Els regadius de Catalunya, que ocupen prop de 256.000 ha, es caracteritzen per una gran diversitat de sistemes de reg: de superfície, per aspersió i localitzat. Els sistemes de reg per aspersió i de reg localitzat suposen un 31% del total, és a dir, unes 79.000 ha. A les conques internes el consum d'aigua per a usos agrícoles és del 36% i a la Conca Hidrogràfica de l'Ebre un 95%. Les claus són la modernització dels regadius tradicionals, fer un ús eficient de l'aigua en agricultura i introduir canvis en la manera com produïm els nostres aliments perquè no podem continuar fent les coses com fins ara.

147. La modernització del reg agrari és doncs fonamental per poder continuar produint aliments a casa nostra. Les grans extensions de regadiu a Catalunya són grans productores d'aliments per consum intern i també per a l'exportació, per tant, decreació de prosperitat en les comarques interiors. Però que aquest regadiu encara sigui per inundació, en un percentatge molt important, és insostenible vista la situació de sequera persistent. Per tant, en els pròxims anys a Catalunya s'haurà de prendre com una qüestió estratègica de país la modernització de les àrees de reg que encara ho siguin per

- inundació, i s'hauran d'acabar de modernitzar aquelles àrees de reg que es troben ara en aquest procés. D'altra banda, apostar en alguns casos per l'aigua regenerada en entorns agraris propers a zones urbanes també constitueix una opció positiva a tenir en compte.
148. Però a banda de les actuacions respecte de l'aigua necessària per produir aliments, caldrà posar sobre la taula la necessitat de reconvertir alguns cultius per la impossibilitat de produir-los en determinades zones. Conseqüentment, serà fonamental reforçar la investigació i la recerca de nous cultius i varietats més resistents a la sequera i a les altes temperatures
149. La presència de la fauna silvestre ha anat en augment a Catalunya els darrers anys. Determinades espècies (senglar, conill, cabirol, cérvol) s'han convertit en autèntiques plagues per superpoblació, que provoquen greus danys a l'agricultura i la ramaderia (contagi de malalties com la PPA, tuberculosi, o brucel·losi). També poden representar un perill a la mobilitat, provocant greus accidents de trànsit. Cal afrontar aquest greu problema amb visió realista i integral.
150. De fet, en les últimes dècades l'abandó de terres de conreu i la manca de gestió forestal, han fet avançar les superfícies boscoses en diferents modalitats. Això representa un greu perill en cas d'incendi, ja no tan sols per les comarques rurals amb més presència de bosc, sinó que també és un perill pel conjunt del país. Pertant, cal implementar una gestió sostenible dels boscos que garanteixi la seva persistència, disminuint el risc d'incendi, i desenvolupar projectes d'ordenació que permetin als propietaris forestals valoritzar els productes que s'obtenen del forest, apostant per nous productes i nous models de producció relacionada amb l'entorn forestal.
151. De la mateixa manera, no podem continuar perdent terres de conreu. No ens ho podem permetre des del punt de vista de la necessitat de produir aliments de proximitat i de qualitat, ni tampoc des de la necessitat de continuar mantenint i avançant en el "mosaic agroforestal" que representa un mitjà de prevenció efectiu davant dels grans incendis forestals.
152. Cada vegada hi ha menys incorporació de joves al món agrari i, per tant, el relleu generacional és una de les grans assignatures pendents. Cal fer una diagnosi acurada a través de l'anàlisi de les dades per afrontar aquest repte. I cal posar en valor la pagesia, des d'una visió realista, facilitar l'accés a la terra i als mitjans per poder començar o seguir l'activitat agrària, donar a la producció d'aliments el valor que té, fent-la atractiva com a mitjà de vida, en un entorn amb serveis i connectivitat (física i digital) equiparables a l'entorn urbà, és estratègic si volem un sector agrari i un món rural viu.
153. D'igual manera, no podem entendre el sector agrari, i l'entorn rural, sense reivindicar un paper més significatiu i just de la dona, especialment en l'àmbit de presa de decisions de les empreses familiars i organitzacions agràries.

154. Com a país no ens podem permetre ni la pèrdua de talent jove al món agrari, ni la falta del talent, l'empenta i el treball de les dones. Tot i que entenem que l'activitat agrària (agrícola i ramadera) no és l'única que es desenvolupa a l'entorn rural, no podem pretendre la fixació en el territori rural de la població si no som capaços de garantir una economia agrària competitiva, on la modernització i la innovació en l'agricultura i la ramaderia permetin tant la sostenibilitat econòmica, com la social i ambiental.
155. La qualitat de vida de qui s'hi dediqui professionalment és clau pel manteniment de l'activitat agrària al món rural, i això no serà possible sense una adequada valoració dels productes agrícoles, amb els preus justos que permetin al sector viure del treball que fa. En definitiva, el sector agrari i el món rural s'enfronten a reptes molt importants: el relleu generacional amb la incorporació de joves, la presència i corresponsabilitat de les dones, l'accés a la terra, adaptació al canvi climàtic, la recerca i la innovació com a "pal de paller" de la competitivitat i la sostenibilitat econòmica, social i ambiental de l'activitat agrària, inversions importants en infraestructures i modernització del reg, adaptació a les normes ambientals provinents de la UE, simplificació i disminució de l'excessiva burocratització de la gestió de l'activitat agrària i, no menys important, la valoració per part del conjunt de la societat catalana del paper estratègic del sector agrari i del món rural.
156. Els i les socialistes som conscients de la importància del món rural i del sector agrari a casa nostra, i del que suposa assumir aquests reptes. I també som conscients que les sequeres, cada cop més freqüents i més severes, formen part de l'escenari dibuixat per un canvi climàtic, contra els efectes del qual hem de lluitar globalment, però també localment.
157. Per això reivindicuem el nostre projecte polític de progrés i avenç social més just pel conjunt de Catalunya, per l'entorn urbà i pel món rural, per pobles i per ciutats, per tota la ciutadania visqui on visqui. Amb les inversions i els plans necessaris per garantir l'aigua de boca i l'aigua pel reg. Amb plans i propostes que tinguin en compte la Catalunya sencera. Per això treballarem per avançar cap a una Catalunya més justa socialment, i més equilibrada territorialment.
158. Per això els i les socialistes de Catalunya -i en especial els i les que ho som de la Federació de les Comarques de Lleida, Pirineu i Aran- ens comprometem a:
159. Lluitar contra el populisme que presenta les polítiques de lluita contra els efectes del canvi climàtic, com el principal enemic a batre pel sector agrari. És just el contrari. El principal perill pel nostre camp, és que no lluitem contra els efectes del canvi climàtic.
160. Impulsar les inversions necessàries per modernitzar el regadiu a Catalunya, com element bàsic per poder garantir la producció d'aliments a casa nostra. Aquesta és una qüestió estratègica.

161. En la mateixa línia, lluitarem de forma decidida contra l'abandó de terres de conreu i la manca de gestió forestal. No podem perdre més terres de conreu si realment volem garantir la producció alimentària a Catalunya. I no podem posar la catifa vermella als incendis forestals, que son un gran perill per el sector agrari i la biodiversitat.
162. Reforçarem la investigació i la recerca per promoure noves varietats més resistents als episodis de sequera i a l'augment de temperatures. Acompanyarem al sector quan calgui fer reconversió de cultius en determinades zones, a conseqüència del canvi climàtic.
163. Promourem polítiques públiques que facilitin la incorporació de més joves al sector agrari, com a garantia del relleu generacional.
164. Impulsarem polítiques que facilitin la incorporació de les dones als àmbits de presa de decisió del sector, perquè no podem entendre el sector agrari sense les dones.
165. Legislatem per garantir una adequada valoració dels productes agrícoles que permetin als professionals del camp viure amb dignitat.
166. Garantirem serveis suficients i qualitat de vida per aquells i aquelles que visquin al camp i vulguin continuar impulsant el sector agrari. Perquè és la millor garantia perquè no es vegin obligats a marxar.
167. Farem més visible el sector agrari i la seva importància al conjunt de la ciutadania de Catalunya. Perquè és un sector estratègic i perquè sense el món rural i el sector agrari, Catalunya no té futur.

168. 11. SOM JUSTICIA SOCIAL

169. 11.1. SOM SALUT

170. Congrés rere congrés, moció rere moció, la salut –com l'educació i la igualtat- són eixos sobre els quals reiterem les nostres demandes. Hem de continuar insistint, ja que el govern de la Generalitat actual en lloc de mirar cap endavant, mira cap al privat i les retallades. Ens reiterem en el que dèiem en la ponència de 2016 i la del 2020
171. El PSC aposta per un sistema públic de salut modern, d'accés universal i basat en criteris de qualitat, igualtat i eficiència en l'ús dels recursos públics. Per això, els i les socialistes sempre hem vist les polítiques de salut com una eina de justícia i cohesió social. L'actual crisi i els governs de dretes estan qüestionant el nostre sistema públic de salut i s'estan introduint mesures adreçades a afavorir la privatització del sistema o a introduir fórmules variables de copagament.
172. En el nostre territori, molt ampli i amb zones amb poca població, la implantació

d'un servei públic de salut és una realitat que hem aconseguit amb molt d'esforç i recursos. Ara s'està posant en perill, tornem a assistir a l'increment de les llistes d'espera, a la dificultat per accedir al sistema des de qualsevol punt del territori, al tancament de serveis hospitalaris, etc. L'activitat parlamentària dels socialistes se centra en denunciar aquesta situació i a intentar revertir-la.

173. A Lleida, amb els governs socialistes, hi va haver un salt important en recursos hospitalaris que es va completar amb un augment important en recerca biomèdica, que constitueix, alhora, un exemple de l'aposta dels socialistes per invertir en coneixement, en recerca i innovació, millorant cada dia els serveis. Ara s'ha fet un gran pas enrere i cal lluitar per tornar a obrir plantes senceres dels hospitals que estan tancades.
174. Des del PSC reclamem per a Lleida un sistema nacional de salut pública de qualitat, amb finançament públic, amb garantia d'accés universal i basat en l'equitat personal i territorial.
175. No podem permetre que un dels hospitals de la referència de la província com és l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida tingui el servei d'urgències constantment col·lapsat i tinguin plantes senceres tancades a l'estiu per falta de personal. No podem permetre que no hi hagi servei de pediatria i altres especialitats als CAP de les capitals de les nostres comarques. No podem permetre que tanquin quiròfans a l'estiu mentre hagi sobresaturació en les llistes d'espera, no és humà esperar més d'un any per poder-te realitzar una operació o una prova mèdica concreta. No podem permetre que les persones que viuen a la muntanya facin 3 hores de viatge per realitzar-se alguna prova mèdica.
176. Cal invertir en recursos humans i revertir totes les mancances actuals que pateixen els nostres hospitals
177. Demanarem per l'Hospital de Tremp i l'Hospital de la Seu inversions en recursos materials i humans perquè els usuaris de la sanitat no hagin de fer desplaçaments fins a Lleida.
178. Els i les socialistes defensem i plantegem un model d'atenció a les persones fonamentat a l'atenció primària amb visió global dels recursos socials i sanitaris que posin a la persona en el centre del sistema. El nostre territori, molt ampli i amb zones de poca població on la implantació d'un sistema públic de salut és una realitat aconseguida, però que cal reforçar amb un pressupost adequat a la realitat

de cada vall i de cada comarca i lluitar en revertir les retallades i les desigualtats que en salut s'estan fent.

179. Al PSC ens preocupa la situació al nostre territori: l'accessibilitat dels usuaris al sistema de salut, la manca d'inversions, la falta de professionals, metges, pediatres, infermeres... En preguntes i mocions presentades al Parlament de Catalunya, el PSC de les terres de Lleida hem denunciat aquestes mancances, igualment que el tancament de llits fets durant les temporades d'estiu en els hospitals de la nostra demarcació. Les respostes han estat nul·les.
180. Seguirem treballant per un sistema de salut d'acord i adequat al territori en el qual vivim. Volem recuperar per a Lleida aquell motor que va ser en recerca biomèdica en l'etapa del govern del President Montilla. Va ser una aposta en invertir en coneixement, en recerca i innovació, un repte en l'hem que de seguir treballant per recuperar-lo.
181. Per als professionals de la sanitat i l'educació, la formació constitueix l'eix fonamental per avançar en la garantia de la inclusió, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. La nostra aposta per la formació universitària és clara i decidida. A Lleida tenim la fortuna i l'oportunitat estratègica de tenir la universitat de Lleida, una universitat d'excel·lència. Tanmateix no cobreix les necessitats dels futurs metges i metgesses, infermers i infermeres que voldrien treballar al seu territori.
182. Pel que fa al transport sanitari hi ha pocs dispositius per a la demanda actual, i els factors d'envelliment de la població cada cop augmenten més la demanda. Es segueix amb els retalls horaris en unitats urgents pel que fa que la resta hagin d'assumir la sobrecàrrega d'aquestes, a més tenint que comptar les distàncies que fa que quedin zones descobertes en hores concretes.
183. També, la massificació i col·lectivització sistemàtica genera incompatibilitats sanitàries entre els pacients. Actualment el sistema permet fins i tot que es puguin barrejar pacients amb la demora del sistema públic. La mala planificació d'origen i sobretot la manca del control agreugen aquesta situació
184. Des del PSC volem per a Lleida un sistema nacional de salut, amb finançament públic, amb garantia d'accés universal i basat en l'equitat personal i territorial. La darrera crisi i els governs de dretes estan qüestionant el sistema de salut, introduint mesures adreçades a favorir la privatització del sistema, reducció de personal o introduint fórmules variables de copagament sense cap mena de sensibilitat a la ciutadania que en fa ús, ni per l'indret del territori on viuen. En aquest sentit i

defensant el nostre model sanitari i els recursos humans destinats al nostre territori s'han plantejat diferents preguntes i mocions al Parlament. Igualment sense solucions efectives.

185. Els i les socialistes defensem i plantegem un model d'atenció a les persones fonamentat a l'atenció primària amb visió global dels recursos socials i sanitaris que posin a la persona en el centre del sistema. Cal reforçar la implantació del sistema públic de salut humà i de qualitat ja aconseguit amb els darrers anys amb un pressupost adequat a la realitat de cada vall i de cada comarca i lluitar en revertir les retallades i les desigualtats que s'estan fent.

186. Invertirem en la construcció de centres de dia de proximitat per atendre les persones grans. Treballarem amb els ens locals per tal que hi hagi més poblacions dotades amb centres assistencials per a la gent gran. Dotarem els Centres d'Atenció Primària (CAP) del material i els professionals necessaris. Reforçarem els serveis d'atenció domiciliària a les zones més afectades per l'envelliment i el sobreenvelliment de la població. Assegurarem una prestació adequada de serveis públics en els municipis rurals, especialment en aquells amb població escassa i dispersa i afectats pel despoblament.

187. 11.2. SOM EDUCACIÓ

188. Els i les socialistes continuem apostant per l'educació com l'eix vertebrador de la persona, la ciutadania i la democràcia. Volem un país modern, ambiciós i capdavanter, l'educació és el pilar fonamental per preparar les persones i fer-les més competents en un món cada cop més globalitzat. La prioritat dels i les socialistes és construir una societat educadora que es regeixi per principis d'equitat, igualtat d'oportunitats i qualitat; garanteixi l'exercici efectiu del dret a l'aprenentatge i l'educació des de la primera infància i al llarg de tota la vida.

189. Com a socialistes ens comprometem en la defensa d'un sistema d'educació públic, laic, inclusiu, de qualitat, integrador i de proximitat, que garanteixi la cohesió social, la igualtat d'oportunitats i l'equitat en l'accés a l'educació i en tot el procés educatiu. Aquesta escola ha de donar resposta a les necessitats del territori, tant a la plana com a muntanya. Amb vinculació integral de l'escola rural al territori, creant itineraris adaptats per afavorir el retorn dels i les joves al territori. Afavorir les noves formes d'aprenentatge, capacitació digital i tecnològica, d'educació en valor democràtics i hàbits saludables, per al desenvolupament sostenible i la igualtat de gènere. Tot recuperant alhora el reconeixement i la dignificació social dels docents.

190. Ens preocupa vivament la deixadesa i la deriva partidista que està prenent les polítiques educatives de la Generalitat des de fa anys. En aquesta etapa hem fet constantment preguntes parlamentàries sobre aspectes que ens preocupen i ocupen: la garantia dels serveis de menjador i transport escolar; la recuperació dels ajuts al transport i menjador escolar en els municipis amb pobles agregats; la contractació dels i les docents de primària; les accions per a potenciar l'escola rural i l'accés dels pobles menys poblats als serveis bàsics; les construccions escolars que ja pateixen el pas del temps sense cap intervenció.
191. L'emergència climàtica ens exigeix adequar i transformar les infraestructures educatives del territori per millorar l'eficiència i l'estalvi energètic, garantint alhora una climatització sostenible i saludable
192. El finançament de les Escoles Bressol ha estat també un altre dels fronts que hem liderat tant al Parlament com a la Diputació de Lleida. Abans, ara i sempre, hem treballat i continuarem fent-ho per una educació en la primera infància pública, gratuïta i amb identitat pròpia que respongui a les necessitats educatives i de conciliació familiar. Una educació obligatòria i post obligatòria inclusiva, integral i global, que tingui en compte les múltiples i diferents necessitats d'un alumnat cada vegada més plural.
193. Per una FP moderna que respongui a les necessitats de formació, qualificació i requalificació, a partir d'una oferta actualitzada de titulacions i amb flexibilització i adaptació de la Formació Professional al territori, amb cicles itinerants, i els ensenyaments no reglats amb les oportunitats i capacitats de cada territori, que doni resposta a les demandes socials en cada moment i per a cada sector productiu.
194. Per un ensenyament superior i universitari del màxim nivell, adequadament finançat que deixi de ser el que té les matrícules més cares de tot Espanya. Un ensenyament superior innovador, capaç de formar, captar i retenir talent, amb espais de generació de pensament crític, de foment de l'esperit emprenedor i investigador, tant en el camp tecnològic com en el cultural. Facilitar la formació a tot un territori tan divers com a les terres de Lleida, Alt Pirineu i Aran. Per això proposem potenciar la UNED i la UOC com a universitats d'accés universal, especialment al món rural.
195. És imprescindible una política educativa ambiciosa i per a tota la ciutadania, que agilitzi el sistema i doni resposta a les necessitats i també als canvis en les accions educatives fora escola, coneixement d'idiomes, tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement i l'educació al llarg de la vida. El model educatiu ha de ser integrador i que promogui l'equitat, no podem permetre diferències de qualitat entre escoles

públiques i concertades, tampoc han de ser diferents a l'hora d'acollir alumnes amb necessitats educatives especials, o de diferents orígens.

196. Viure en un món globalitzat ens aporta oportunitats de compartir experiències i projectes amb centres educatius i empreses de tot arreu, cal aprofundir en les possibilitats de col·laboració amb tots ells per millorar conjuntament. Crear una estratègia per generar aliances formatives d'investigació entre universitats i el món rural.
197. Els i les socialistes de les terres de Lleida, el Pirineu i l'Aran no podem permetre, sense denunciar-la ni actuar en tots els àmbits on tenim veu i presència, que el govern de la Generalitat continuï desenvolupant el tipus de política educativa actual. Una política educativa que fomenta la segregació escolar i la diferenciació de l'alumnat entre el que ha d'anar a l'escola pública i el que selecciona l'escola concertada i privada.
198. Una política que no actua tampoc per resoldre aspectes estructurals com ara el fracàs escolar o l'analfabetisme de les persones adultes que afecta especialment a pares i mares de famílies d'orígens estrangers determinats. Els i les socialistes ens comprometem a denunciar aquestes pràctiques que dificulten la integració, la igualtat d'oportunitats, la cohesió social i el model de ciutadania inclusiva i igualitària que volem per als nostres pobles i ciutats. Això requereix un nou estil de construir els acords i de gestionar els recursos de governança educativa més descentralitzat, flexible i eficient.
199. Treballarem per eliminar la segregació escolar i abordarem les desigualtats a partir de l'equitat. L'educació va més enllà de l'horari lectiu i és en aquest espai on es generen grans diferències segons l'origen de l'alumnat. Hem de vetllar perquè aquestes activitats siguin integradores i ajudin a la cohesió social, des dels ajuntaments, entitats i institucions on som presents.
200. Treballarem per potenciar les zones educatives o territorials en la ruralitat ja que són una gran oportunitat. Són espais de relació per obrir noves perspectives i oportunitats.
201. Cal evitar tancaments d'escoles públiques al territori. L'escola és sinònim de riquesa social en una ciutat, en un poble i fins i tot en un barri. Dóna vitalitat a les persones que viuen on estan les escoles, a les botigues, als parcs. Si l'escola està en el centre històric encara es necessita més mantenir-la i promocionar-la per poder millorar la zona i no perdre la vitalitat que hi ha a la zona. Cal remarcar que les escoles ajuden i ensenyen a apoderar els nens i nenes, a què siguin creatius, a tenir sentit crític, a tenir pensament propi, fent-los protagonistes dels seus processos

d'aprenentatge constant. En definitiva, és una eina indispensable per a la igualtat d'oportunitats, així com les llibertats individuals que defensem.

202. Promourem plans específics a mida de les necessitats per mantenir escoles obertes a tots els pobles on calgui, amb incentius específics per als/les docents que desenvolupen la seua tasca en els àmbits rurals. Baixarem a 4 alumnes la ràtio per mantenir oberta una escola rural. Promourem el model d'escolarització de 0-3 amb convenis amb les entitats municipals.

203. L'educació al llarg de la vida és una realitat cada vegada més patent. Les persones que ja han deixat d'estar en actiu demanden formació molt lligada amb la cultura. Hem de donar resposta a aquestes com a la formació contínua dels treballadors i treballadores en actiu és també una manera de protegir i augmentar la competitivitat de les nostres empreses locals petites i mitjanes, els grans actius de desenvolupament econòmic.

204. La cultura, com l'educació, la formació i la salut, és un dret, una part important del benestar de les persones. Compartir valors, experiències i bagatge és una part fonamental de la construcció de la convivència, la igualtat d'oportunitats i la cohesió social. En la ideologia de la dreta la cultura es presenta com un luxe prescindible en època de crisi, però en realitat és un dret de les persones, un factor bàsic de desenvolupament personal i un poderós motor per a la transformació social i econòmica.

205. L'activitat física i l'esport –tant l'esport per a tothom com el de rendiment- són tendències que cal entomar i potenciar com a mitjà de salut, educació, cultura i cohesió social, tant per afavorir la inclusió com per aconseguir la igualtat de gènere.

206. Les diferències entre els socialistes i les dretes i ultradretes es veuen en molts àmbits d'actuació, com l'ocupació, la salut, l'educació, l'esport... Un dels que més es veu és la cultura. Les dretes fan activitats. Els socialistes desenvolupem un model cultural, pensat per a les persones, per al progrés social, econòmic i col·lectiu del conjunt de la població. Els socialistes tenim un model de cultura per al territori que es veu en les accions dels regidors i regidores de cultura que tenim als pobles i ciutats.

207. 11.3. SOM COMBATENTS AMB LES INJUSTÍCIES SOCIALS

208. El PSC aposta pel desenvolupament d'estratègies seguint els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Acabar amb la pobresa, garantir la pau, aconseguir la fam zero, reduir les desigualtats en i entre els països, etc.

209. La pobresa energètica és una de les problemàtiques socials que més afecta la població en situació de vulnerabilitat i que es defineix com aquella situació de dificultat o incapacitat de mantenir l'habitatge a una temperatura adequada per al confort i la salubritat, així com de dificultat o incapacitat per fer front al pagament de les factures de subministraments bàsics d'electricitat, gas i aigua, i la incapacitat de viure en una llar sense defectes estructurals (com ara goteres al sostre, humitats...).
210. El PSC ha demanat de manera reiterada en diferents estaments públics la retirada de l'amenaça de companyies comercialitzadores subministradores d'energia d'efectuar talls de subministraments a partir de l'1 d'octubre a les persones endeudades en situació de vulnerabilitat, per tal de poder iniciar una negociació amb un clima de cooperació i diàleg i perquè aquesta amenaça constitueix una il·legalitat d'acord amb la Llei 24/2015. Cal crear una acció conjunta institucional per donar una resposta coordinada a la problemàtica de la pobresa energètica.
211. Continuarem instant la Generalitat de Catalunya que creï un espai estable de treball entre totes les institucions catalanes per a elaborar un protocol i reglament de desplegament de la Llei 24/2015 on es defineixi la gestió del deute generat per les famílies en situació de vulnerabilitat social i per garantir que cap ciutadà en situació de vulnerabilitat és objecte d'un tall de subministraments, en aplicació de la Llei 24/2015.
212. El PSC continuarà treballant per garantir que ni les famílies en situació de vulnerabilitat ni les administracions locals hagin de fer front al deute de subministraments bàsics de les famílies vulnerables. Cal que la Generalitat de Catalunya lideri la negociació per a l'elaboració d'un conveni que permeti regular la gestió del deute històric i del que generin en el futur les famílies en situació de vulnerabilitat social, amb el consens de totes les institucions catalanes i amb la Llei 24/2015 com a marc de referència.
213. El PSC ha de treballar perquè els desenvolupaments urbanístics dels municipis facilitin l'accés a l'habitatge pensant tant en l'emancipació dels joves com també en la gent gran. Cal, a més a més, fomentar el lloguer i l'habitatge de promoció pública per tal que tenir un habitatge sigui assequible al conjunt dels treballadors i treballadores.

214.11.4. SOM GESTIÓ DE LA DIVERSITAT

215. Els nostres territoris són també diversos poblacionalment. No són pocs els municipis que sobrepassen el 20% de població d'origen estranger. La diversitat i

heterogeneïtat poblacional no és en si un problema, ho acaba sent si no es gestiona de manera adequada i amb les polítiques de sensibilització, educació, formació lingüística, respecte, inclusió, interculturalitat, etc. adequades. La Federació del PSC de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran estem del tot implicades en treballar de manera efectiva per treballar la gestió de la diversitat des de l'atenció als drets i deures tot evitant els estereotips, l'exclusió, la guetització de les persones.

216. En aquest sentit, en el marc del 15è Congrés del PSC nacional es va aprovar una resolució sorgida des de la Federació que recollim per l'interès i la implicació territorial i política que té:
217. Catalunya ha experimentat en els darrers anys un augment significatiu de la població degut a l'arribada de persones nouvingudes de diferents indrets del planeta. Es calcula que aproximadament un 21% de la població a Catalunya es d'origen immigrant i l'increment de població nouvinguda, especialment durant l'any 2023, fa que ja puguem parlar de la Catalunya dels 8 milions d'habitants.
218. Creiem que aquesta realitat fa que en l'actualitat Catalunya esdevingui un territori divers i amb molta riquesa cultural. Però per altra banda, la complexitat social de la Catalunya dels 8 milions fa que haguem d'abordar un debat profund i seriós sobre la gestió d'aquesta diversitat cultural arreu del nostre territori. Tal com es diu en aquesta ponència marc, les migracions no només són inherents a la història de la humanitat sinó també una necessitat i "un repte de vegades ben resolt i de vegades no, en terme de garantia de la cohesió social i d'integració cultural i política." El no abordatge o l'abordatge incorrecte i/o insuficient genera incomprensió, racisme i xenofòbia. Per això és urgent aquest debat rigorós, que guïi amb encert les decisions i les polítiques socialistes que aspirem que tornin a guanyar la presidència de la Generalitat.
219. Sovint a l'esquerra ens costa parlar dels temes migratoris per por als debats i postulats que l'extrema dreta està fent emergir des de fa uns anys en el sí dels diferents països europeus. L'extrema dreta està criminalitzant i generant por entorn a la immigració i cada cop s'observa un increment de missatges d'odi cap a les persones nouvingudes i l'exigència del tancament de fronteres i l'expatriació de persones. Això ha fet, que en moltes ocasions evitem parlar dels fenòmens migratoris i no debatem sobre les polítiques públiques integrals que ens calen a Catalunya per tal de gestionar aquesta complexitat social. Com a socialistes ens reafirmem en el posicionament que tenim i defensem d'una Catalunya oberta, plural, diversa, cohesionada i intercultural en la qual totes les cultures sumen i enriqueixen. Per això -perquè volem aquesta Catalunya rica, intercultural, en la qual tothom se senti a casa i que forma part d'una mateixa comunitat amb igualtat

de drets i deures- és imprescindible que fem aquesta anàlisi de la realitat tal com és i tal com és viscuda al llarg i ample del territori català, en profunditat.

220. En l'actualitat, s'observa que les dades que tenim referents a diferents àmbits com el laboral, l'educatiu o el residencial mostren una clara dificultat d'ascens social de les persones nouvingudes qui experimenten una important segregació residencial i una conseqüent falta d'oportunitats educatives i laborals. En concret, s'ha observat que les zones amb més concentració de població nouvinguda son aquelles que presenten una major dificultat en l'assoliment de competències en les diferents etapes educatives. S'estima també que la pobresa a Catalunya afecta quatre vegades més a les persones nouvingudes. L'Índex socioeconòmic territorial (IST) de l'Idescat fa palesa aquesta realitat, mostrant que Guissona (Lleida), Figueres (Girona) i Salt (Girona) son tres dels municipis de Catalunya que concentren major població immigrant i son al mateix temps els que aglutinen major població amb estudis baixos, sense estudis post-obligatoris i amb rendes mitjanes per persona més baixes. Paral·lelament, l'anàlisi de les dades de l'Institut d'Estadística disponibles a gener de 2022, mostren una gran quantitat de pobles i ciutats petites i mitjanes d'arreu de Catalunya on habita entre un 20 i 30% (en alguns casos superant el 30%) de població arribada de fora. Aquesta és una realitat que massa sovint queda invisibilitzada per les macrodades i no és tinguda en compte.
221. Des d'aquesta perspectiva, l'augment de la diversitat implica reptes complexos per tal d'evitar que les persones nouvingudes experimentin totes aquestes desigualtats. I això requereix d'anàlisis profundes i basats en evidència científica que ens permetin com a partit poder donar resposta a la gestió d'una realitat social canviant i complexa que demanda de polítiques integrals i al mateix temps concretes que tinguin en compte la idiosincràsia dels diferents territoris i municipis de Catalunya.
222. Per aquest motiu, proposem la celebració d'una convenció temàtica a les terres de Lleida, Pirineu i Aran, en la que experts de diferents àmbits puguin fer un anàlisi exhaustiu del que està succeint envers als fluxos migratoris i l'arribada de persones nouvingudes i la gestió de la diversitat que s'està duent a terme en els diferents territoris i municipis de Catalunya. Aquesta convenció, també ha de servir per a dissenyar propostes estructurals que ens permetin abordar totes les dimensions d'aquest fenomen de forma integral (laboral, educativa, residencial, econòmica, seguretat-convivència etc.) a peu de territori concret, i tenint en compte la perspectiva de proximitat dels municipis i barris que es on es gesten les interaccions humanes, la cohesió social i les desigualtats.

223.11.5. SOM POLITICA LINGÜÍSTICA

224. A diferència d'altres opcions polítiques independentistes, els i les socialistes entenem la política lingüística, el foment del coneixement i ús de les llengües oficials i pròpies, com una de les polítiques socials bàsiques. Més encara en aquests moments, vinculada a la diversitat poblacional que fa que als pobles i ciutats hi visquin persones que parlen una àmplia diversitat d'idiomes i, alhora, hi visquin un nombre important de persones que no entenen ni parlen les llengües pròpies del territori- català, aranès- i, en alguns casos, tampoc el castellà.
225. Els darrers estudis fets per la DGPL i el CPNL mostren una davallada important del coneixement i l'ús de la llengua catalana als pobles i ciutats. El desconeixement de la llengua provoca conflictes entre “autòctons” i “nouarribats”, desigualtat d'oportunitats, exclusions, estereotips, guetització, etc. aspectes que lesionen la convivència i la construcció en ordre, amb drets i deures, amb benestar social i igualtat d'oportunitats d'una ciutadania heterogènia, com ja és la població arreu. En conseqüència, si no es desenvolupa una política lingüística encertada, la separació entre uns i altres grups en funció de les etiquetes de color, origen, etc. pot provocar problemes de convivència, integració i ciutadania, a curt i a llarg termini. Tenim exemples propers (França, per exemple) que evidencien la necessitat de l'anàlisi i la prevenció.
226. El PSC ha tingut des dels seus orígens un model propi, inclusiu, sensat, de política lingüística no només per a l'àmbit educatiu sinó també en l'àmbit de la formació d'adults. Recordem d'una banda Marta Mata, pel que fa al model de l'escola inclusiva (immersió), i recordem també persones com Jaume Magre que, ja des del primer ajuntament democràtic a Lleida, va treballar des del PSC i la Federació de Municipis construint discurs polític sobre com abordar i treballar el foment del coneixement i ús de la llengua catalana i, també, a la vora de la Generalitat donant suport a les primeres campanyes lingüístiques i la creació del Consorci per a la Normalització Lingüística, i la implantació territorial del Centre de Normalització Lingüística de Lleida amb abast del conjunt del territori de Lleida, amb seus i tècnics a Lleida ciutat i totes les comarques.
227. La realitat actual fa que calgui un impuls i un lideratge sensat -no separatista, inclusiu, ferm, en positiu- perquè el coneixement i l'ús de les llengües pròpies del territori (català, aranès) siguin una competència assolida pel conjunt de població de totes les edats, especialment de la població adulta que arriba de fora i no les entén. En l'actualitat la ciutadania que habita els pobles i ciutats és diversa i transnacional. Cal treballar la sensibilització de les persones que arriben perquè sàpigui que el territori on ara viuen, treballen, on van a l'escola els seus fills/filles, parla llengües oficials i pròpies; sensibilització perquè se les facin seues, especialment el català i l'aranès que són les pròpies. Cal treballar alhora la sensibilització de les persones autòctones perquè sigui cívica i les ajudi en aquest procés d'aprenentatge i ús

quotidiana de les llengües pròpies. Si les fan seues, si se'n senten orgulloses, si els les fem sentir útils, les aprendran i utilitzaran sense problemes. Cal tenir en compte - aspecte que se'ns oblida habitualment- que en general les persones dels continents que viuen i arriben als nostres pobles i ciutats parlen diferents llengües des de l'origen. Tenen, en general, facilitat pels idiomes.

228. Des de la Federació de les Terres de Lleida, Pirineu i Aran, estem convençuts que cal incorporar en el si de la tasca política territorial l'anàlisi acurada de la situació, la detecció de necessitats de formació, el treball interinstitucional, amb les entitats del territori, amb les associacions de persones nouarribades, amb el Centred e Normalització Lingüística, amb la Generalitat com a institució competent, etc. per augmentar les eines d'aprenentatge existents, les accions i programes que es fan, els arguments i eines per a la sensibilització, especialment de les persones adultes que venen al territori a viure, treballar, estudiar, etc etc. per tal que la comunicació en la llengua pròpia sigui normal.

229. Alhora, la singularitat d'Aran depèn en bona part de l'esdevenidor de la seva llengua, l'aranès. En aquest sentit, és imprescindible defensar i blindar el desenvolupament d'una política lingüística de reforç de l'aranès amb més recursos per al Conselh Generau, d'acord amb les competències que en aquesta matèria té reconegudes per la llei de règim especial i per la llei de l'occità, aranès a l'Aran.

230. 12. SOM FEMINISME i IGUALTAT

231. Som a la segona dècada del segle XXI i malgrat les lleis i els programes que s'han fet tant des del govern central, autonòmic i locals, les desigualtats de gènere i les violències de tot tipus continuen estant a l'ordre del dia en tots els àmbits. Com saben les educadores i educadors, les lleis són necessàries però soles per elles mateixes no canvien actituds culturals arrelades. De manera paral·lela, cal modificar d'arrel els models simbòlics que impregnen encara –en aquests moments amb forces renovades esperonats pel triangle de les dretes VOX, Ciutadans i PP- tota la societat (missatges, declaracions d'*influencers* mediàtics i polítics, tweets, publicitat, mitjans de comunicació...) i especialment cal potenciar pràctiques que eduquin en el respecte i siguin inclusives de veritat.

232. Cal recordar que han estat especialment els governs socialistes els que van començar la lluita contra aquestes xacres socials, que ha estat en el període de govern socialista a la Generalitat de Catalunya que es van desenvolupar amb força polítiques educatives i preventives i que són sobretot els ajuntaments governats per

socialistes els que –en el marc de les seues competències- han liderat programes i projectes per treballar en pro de la igualtat i eradicar la violència de gènere.

233. Les dretes i ultradretes quan tenen el poder treballen per retornar al model de societat patriarcal predemocràtic. Combatrem per tots els nostres mitjans, polítics i mediàtics els seus discursos i pràctiques que atien sobretot l'odi i l'estigmatització de qualsevol tipus de diferències: siguin socials, ètniques, de gènere, d'identitat sexual. La societat que volen les dretes és una societat d'un sol color, una sola veu, una sola ideologia: el seu i la seua. La societat que volem els socialistes és la societat tal com és, tal com es va transformant i construint: plural, diversa, mestissa. I la volem lliure i amb esperit crític, preparada per decidir com vol ser i avançar personalment i socialment.
234. Continuem insistint en missatges que són recurrents en els nostres documents i que continuarem repetint fins que la igualtat i la llibertat sigui una realitat: Les dones i els homes socialistes estem compromesos amb el progrés i la transformació social. Creiem en la urgència de continuar aprofundint sense vacil·lacions en la construcció de marcs de garantia política i social que permeti fer que la societat estigui preparada per compartir de manera conjunta sense etiquetes excloents: això és de nens, això és de nenes; aquesta carrera és més per nois; aquesta més per noies; etc. L'educació al llarg de totes les edats, adults inclosos per formar, sensibilitzar i prevenir ha de ser prioritària. Alhora que ho ha de ser el treball de prevenció de la violència de gènere i en general de totes les violències que hi ha a la societat, tant les clàssiques i conegudes, com les més recents derivades de l'ús inadequat i irreflexiu de les xarxes socials.
235. Continuem afirmant que cal incidir molt especialment en els infants, adolescents i joves. En elles i en ells. Es continua detectant regressions en comportaments i valors que són preocupants. Continuem afirmant que és urgent actuar per evitar que la societat normalitzi les violències verbals, simbòliques, físiques i psicològiques com quelcom irresoluble. Cap violència és normal, ningú no neix violent, s'hi torna. A casa, a l'escola, al carrer, a la xarxa... Els entorns privats i públics, físics i virtuals, els professionals de tots els àmbits, les polítiques i les maneres de fer-les o de no fer-les hi tenen una gran responsabilitat.
236. Les i els socialistes de les Terres de Lleida, Pirineu i l'Aran fem nostre el conjunt sencer de la ponència “una Catalunya Violeta” ja aprovat en el 14è Congrés del PSC. Per la vigència que continua tenint, en referenciem alguns fragments que també tenen especial rellevància a les nostres terres:

237. “Ens comprometem amb la igualtat de gènere de manera transversal, en totes les polítiques públiques que impulsem des de les institucions. També en l'àmbit orgànic, on vetllarem per la paritat no només a les nostres llistes electorals i als òrgans de decisió, sinó en la vida del partit en un sentit extens.”
238. “Els poder públics han de donar una resposta col·lectiva i corresponsable als escenaris de diversitat identitària de tot tipus existents i promoure el reconeixement i l'exercici dels drets i les llibertats fonamentals sense discriminació, garantint la convivència i la cohesió social. “
239. “Volem continuar exercint un lideratge en el sí de la societat i de les institucions per garantir la cohesió social, la integració i el progrés social a Catalunya, treballant des de les polítiques de ciutadania i de capacitació davant dels canvis socials i promovent la cultura de la pau i els drets humans, la tolerància, el respecte i la solidaritat.”
240. “Impulsarem un Pla contra les discriminacions que inclogui programes d'intervenció social per la formació, la sensibilització i la difusió dels valors de la interculturalitat i la diversitat sexual i afectiva des del coneixement mutu.
241. “Garantirem els drets polítics i socials de la població immigrada, en un marc de polítiques que promoguin el progrés col·lectiu i la mobilitat social, amb especial atenció als i les joves i les dones, i de polítiques que facilitin la permeabilitat de les noves expressions creatives, artístiques, científiques i intel·lectuals i el seu encaix a la societat en un marc de pluralitat i interculturalitat. “
242. “Desenvoluparem programes que ajudin al fet que no es creïn bombolles culturals ni realitats aïllades. Cal fer un treball intens i extens en la millora dels barris, en la millora de la qualitat de vida de les persones i en l'accés a l'educació reglada i no reglada.”
243. **13. SOM ECOLOGIA. SOM MEDI AMBIENT**
244. En un planeta on els recursos naturals són finits i el canvi climàtic és un fet, hem d'avançar cap a un model que aposti decididament per la sostenibilitat, la minimització de residus, el desenvolupament de les energies renovables i l'autoconsum, la gestió sostenible del cicle de l'aigua i que porti a terme una política integral de gestió del territori que possibiliti l'explotació sostenible dels recursos naturals.

245. Els informes del IPBES (Plataforma Intergovernamental en Biodiversitat i Serveis dels Ecosistemes) i sobre l'escalfament global d'1,5 °C de l'IPCC (Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic), alerten que som a la vora del punt de no retorn que porta a la degradació dels ecosistemes.
246. El canvi climàtic és una realitat que es nota i notem també als nostres pobles i ciutats, com ha passat recentment aquest mes de gener.
247. Les administracions públiques tenen l'obligació de treballar en la línia marcada per l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i articular estratègies d'adaptació i mitigació al canvi climàtic. El món local en l'exercici de les seves competències i com a administració més propera a la ciutadania, hi juga un paper central, especialment en la conscienciació i en el canvi d'hàbits. Els i les socialistes que estem en les institucions locals i supralocals en som conscients actius.
248. El Pacte dels Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia és una iniciativa europea que suposa una oportunitat per relançar i posar en pràctica la visió global del canvi climàtic a nivell municipal, i que suma les polítiques d'adaptació a un compromís molt ferm de reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, i que fixa per al 2030 els objectius següents:
249. - Una reducció del 40% de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, en relació als nivells de 2005
250. - Un increment del 27% de l'eficiència energètica
251. - Un augment del 27% de l'ús d'energies renovables
252. El moviment "Friday for future" és un clar exemple d'una societat compromesa amb la lluita contra el canvi climàtic. La demanda que lidera, i a la qual els i les socialistes s'han sumat, és que es declari de manera immediata l'emergència climàtica i la posada en marxa de mesures concretes per reduir a zero, de forma urgent, les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.
253. El PSC treballarà perquè els ajuntaments assumeixin els objectius de totes aquestes iniciatives com a institució que ha de treballar en la lluita contra el canvi climàtic. Un treball que, des del nostre punt de vista, ha de basar-se en les premisses següents:
254. Treballar de manera transversal per implantar els ODS i fer de la transició energètica i ecològica una prioritat, a enfortir les aliances amb la resta d'administracions públiques i amb la societat civil per avançar en l'acció climàtica.

I, en aquest marc de col·laboració institucional, instem els governs a desenvolupar els compromisos sobre clima i energia i manifestem la necessitat d'aprovar una Llei de canvi climàtic.

255. Reforçar els programes i les accions de mitigació i adaptació al canvi climàtic amb accions adreçades a la substitució dels combustibles fòssils, l'impuls a l'energia 100% renovable, l'eficiència energètica, l'autoconsum elèctric, la mobilitat sostenible, la política de residu zero, i a crear espais d'educació i informació a la població.
256. Fer campanyes de conscienciació, implementar un model de transició energètica per fer front als reptes futurs i ens comprometem a treballar de forma transversal en la mitigació i l'adaptació als efectes del canvi climàtic. Fer campanyes de conscienciació, implementar un model de transició energètica per fer front als reptes futurs i ens comprometem a treballar de forma transversal en la mitigació i l'adaptació als efectes del canvi climàtic. En aquest sentit cal esmentar el Pla Contra el Canvi Climàtic com a pla exemplar aprovat pel Govern Socialista.
257. Conseqüents amb aquesta realitat, els i les socialistes estem i estarem vigilants i analitzem i analitzarem críticament accions generalistes dutes a terme en nom de la sostenibilitat. Especialment en aquells casos que s'ha observat que lesionen de manera excessiva el nostre territori i poden provocar, aquí, l'efecte contrari. L'impost sobre les emissions de diòxid de carboni n'és un exemple.
258. L'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica és un tribut propi de la Generalitat de Catalunya, l'objecte del qual és gravar les emissions de diòxid de carboni que produeixen aquests vehicles i que incideixen en l'increment de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. La taxa es pagarà anualment i afectarà més de tres milions i mig de vehicles, segons els plans de l'Executiu.
259. Diverses institucions sectorials afirmen que aquest impost no és just perquè no incidirà sobre les emissions efectives de CO₂, ja que la taxa impositiva grava a tots els vehicles, especialment als de més antiguitat, però hi queden exempts els vehicles pesants, que són els que generen més CO₂. A més, l'import de l'impost no depèn dels Km recorreguts i el gran volum dels vehicles que estan de pas pel nostre territori també queden exempts.
260. El PSC de les terres de Lleida, Pirineu i Aran creiem que cal introduir el factor de la zona on circula habitualment el vehicle. En el cas del nostre territori creiem que cal tenir present les següents consideracions:

261. Les persones que viuen i treballen a les zones rurals i despoblades necessiten els cotxes per desplaçar-se donat la manca d'altres mitjans de transport alternatius. Cal tenir en compte que les persones que viuen o treballen a zones rurals i despoblades necessiten un vehicle 4x4 per circular segons per quins camins.
262. Les nostres comarques són les que tenen un nivell de riquesa més baix, per tant un nou impost agreujaria la situació econòmica de moltes famílies. Tenint en compte aquesta realitat, no és just que una persona que viu a una zona rural o poble petit pagui el mateix que una persona que viu i es desplaça diàriament per les grans ciutats, que és on realment s'estan patint uns nivells preocupants de contaminació atmosfèrica.
263. El grup del PSC, en la seva lluita contra la despoblació, no pot permetre més greuges cap a la població rural, prou castigada ja per una situació de desigualtat constant en tots els camps, i per aquest motiu treballarà per a que es creï una comissió per redactar un document que inclogui les consideracions territorials abans exposades respecte el citat impost i la petició d'exempció d'aquest impost a les zones rurals, de muntanya o municipis més petits. Fer arribar el document final al Parlament de Catalunya per tal que es tingui en compte abans d'aprovar definitivament la modificació de la Llei.

264. 13. 1. SOM DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

265. El Pla Director Urbanístic de Revisió de Sòls no Sostenibles de l'Alt Pirineu (PDUSNS) comporta la reducció en termes generals dels sòls aptes per a edificar disponibles en la zona pirinenca, d'acord amb els respectius instruments de planejament vigents en l'actualitat. La revisió que es realitza en els sòls aptes per a edificar dona com a resultat la desclassificació com a sòls aptes per a edificar en la majoria dels casos -fins i tot en alguns casos els sòls urbans consolidats. També comporta la revisió dels àmbits o paràmetres de la resta. Aquesta revisió es fa apel·lant el concepte de sostenibilitat.
266. L'activitat econòmica d'aquestes comarques ancestralment lligada al sector primari, i dins d'aquest sector al monocultiu de la ramaderia, atès que els terrenys cultivables són tots ells pastura, ha donat com a resultat l'envelliment i la despoblació, de manera que aquesta activitat per si sola no és sostenible per a la població local. És per tant necessari dedicar sòl al sector secundari Indústria, i al terciari Serveis com a únic motor de fixació de la població i el seu rejuveniment.

267. El sector del turisme d'esquí representa un pressupost elevat en relació amb altres activitats turístiques. Per tant, és un sector a potenciar. Cal tenir en compte que tant al Pallars Jussà com en el Pallars Sobirà el turisme d'esquí és predominantment d'estada, la qual cosa implica un major nivell de despesa per esquiador en el territori.
268. El sector del turisme d'esquí ha estat un element dinamitzador de la construcció no sols de segones residències com en instal·lacions hoteleres, la qual cosa ha permès en els anys anteriors a la crisi un alt nivell d'activitat que ha abastat a tota la zona pirinenca.
269. Les comarques amb més activitat turística d'hivern (Vall d'Aran, Pallars Sobirà i Cerdanya) són les que han tingut un comportament millor d'activitat econòmica, amb creixement absoluts en la població i rejuveniment de l'estructura demogràfica. És clar que les comarques que han aconseguit una major diversificació econòmica i expansió del sector serveis, associades a les pistes de esquí, són la que han millorat més en els seus índexs de riquesa.
270. El PSC treballa i continuarà treballant per a que el Govern de la Generalitat aturi els treballs d'aprovació del Pla Director Urbanístic de revisió dels sols no sostenibles de l'Alt Pirineu, d'acord amb les directrius del Pla Territorial d'Alt Pirineu i Aran que són encara vigents. Cal generar un fòrum de debat al territori al voltant d'aquest Pla i arribar a fórmules de consens amb els municipis respecte a aquest Pla.
271. Per tant, demanarem a les administracions locals que reforcin les campanyes que fomentin la lluita contra el canvi climàtic. Cal que des del Departament d'Educació es faci un esforç fent tallers de civisme i reciclatge a les escoles perquè els nens i nenes des de molt petits siguin conscients de la importància que té la sostenibilitat per tenir cura del planeta. Cal implicar les AMPA perquè l'entorn familiar també estigui implicat en l'educació contra el canvi climàtic.
- 272. 14. SOM GOVERNS I INSTITUCIONS FORTES PER FER POLÍTQUES SOCIALS ACTIVES I PENSADES DES DE I PER AL NOSTRE TERRITORI**
273. Els i les socialistes som municipalistes i de polítiques de proximitat. Continuem reclamant, com fèiem en el Congrés de 2016 i en el del 2020, una administració local forta i dinàmica. Cada cop més Lleida és tinguda en compte en el disseny i

critèris de les polítiques públiques del govern de l'estat, esperem que amb els canvis al govern de Catalunya, també augmenti en el disseny de les polítiques públiques autonòmiques. Tot i així, continuarem treballant fent-nos ressò de les necessitats i demandes dels alcaldes/alcaldesses, diputats i diputades comarcals, supracomarcals, al govern i a l'oposició, elevant-les a les institucions corresponents perquè siguin escoltades i els problemes resolts.

274. Des del punt de vista més proper, les i els socialistes mantenim els nostres criteris reiteradament expressats i defensem la necessitat d'una organització institucional racional, eficient, àgil i pròxima, sense duplicitats. En un territori extens cal apropar al màxim la presa de decisions a la ciutadania però alhora cal racionalitzar l'administració. I sobretot cal que aquesta estigui coordinada i treballi de manera transversal. Tal com diem en el programa electoral autonòmic de 2024 "ens comprometem a treballar per avançar cap a la simplificació administrativa perquè la relació de la població amb l'administració i la tramitació sigui accessible, senzilla i àgil."
275. El territori de les comarques de Lleida, Pirineu i Aran té una situació geogràfica que el doten de veïnatge amb comunitats i països propers i diversos. Aquesta situació possibilita oportunitats estratègiques que cal aprofitar i consolidar. Per això treballarem per Impulsar un Gran Acord de Progrés per al Pirineu, conjuntament amb Aragó, França i Andorra.
276. Impulsarem el diàleg, les sinèrgies i la col·laboració en programes i projectes interterritorials amb els governs de les zones limítrofes, alhora que impulsarem espais de debat i treball conjunt entre totes les zones de muntanya que són a tocar, sense distincions, pertanyin o no al territori català.
277. A la Federació del PSC de les terres de Lleida, Pirineu i Aran estem convençuts que cal treballar per la generació d'oportunitats arreu del territori: oportunitats laborals, qualitat dels serveis públics, connectivitat adequada, tant física com digital... L'equitat territorial, només s'aconseguirà amb l'impuls decidit de polítiques i accions públiques encaminades a superar els dèficits en infraestructures i serveis, en un marc de col·laboració amb entitats locals i associacions, juntament amb l'impuls de l'economia mitjançant la participació d'empreses i cooperatives que serveixin com a palanques per promoure la recuperació econòmica i la transformació sostenible d'aquests territoris, on superar el repte demogràfic és prioritari.
278. Treballarem per recuperar i executar les inversions previstes a les comarques del territori i a l'Aran que s'han aturat al 2024 per la no aprovació dels pressupostos i que han paralitzat actuacions imprescindibles. Actuacions previstes per a la millora

de les infraestructures viàries; per conservació d'obra civil en trams de carreteres determinades; per al transport de mercaderies; per a l'adequació de centres educatius i la construcció d'escoles; per la recuperació forestal i la conservació d'espais naturals; per l'impuls i millores d'espais culturals; per obres d'inversió en sanejament i depuració; estudis de viabilitat d'implantació de rutes cicloturístiques; per inversions en la xarxa de regadius imprescindibles per garantir els conreus i en l'espai agrícola; per millorar la seguretat; desplegament de fibra òptica; en l'habitatge; en la construcció i millores en centres sanitaris, parcs de bombers i estacions d'autobusos.

279. Acabem el document de la ponència del 11è Congrés volgudament com acabàvem el del 10è i el del 9è: "Volem un territori que progressi. Per això cal dissenyar eines i models de gestió avançats per als serveis bàsics de ciutadania que permetin superar l'actual estructura territorial d'àmbit comarcal que no garanteix la gestió correcta i eficient de les necessitats del territori. Cal establir models que, com dèiem en el programa electoral, generin sinèrgies, col·laboració i complicitats.

280. Continuem i continuarem treballant per aconseguir que sigui una realitat.